

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

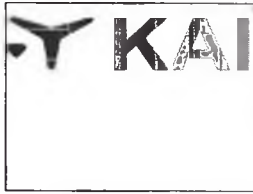
ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. президента

Ксенія СЕМЕНОВА
_____ 2025 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО АСПІРАНТУРИ
зі спеціальності –D8 «Право»
третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»
Освітньо-наукова програма «Право»

КИЇВ 2025

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 -01-2025
		Стор. 2 із	

Програма розроблена на основі освітньо-наукової програми «Право» та навчального плану № РДФ-9-D8/25 підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності «D8 Право».

Вступний іспит зі спеціальності складається усно та письмово за білетами, які розроблені на основі програми для вступників до аспірантури. Кожен білет містить потри питання. Метою вступного іспиту є оцінювання рівня знань вступників до аспірантури відповідно до вимог.

Програму розробили:

Завідувач кафедри теорії та історії держави і права

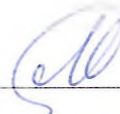
O. МАКЕСВА

Завідувач кафедри конституційного і адміністративного права

Л. ШАПЕНКО

Завідувач кафедри господарського, повітряного та космічного права

Л. НЕЦЬКА

Завідувач кафедри цивільного права і процесу

С. ВИШНОВЕЦЬКА

Завідувач кафедри кримінального права і процесу

С. ЛИХОВА

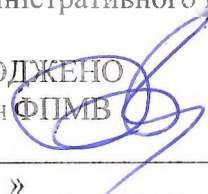
Програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності «D8 Право» – кафедри конституційного і адміністративного права, протокол № 7 від «02» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри конституційного і адміністративного права

Л. ШАПЕНКО

УЗГОДЖЕНО
ДЕКАН ФПМВ

Я. ЖУКОРСЬКА

« »

2025 р.

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 3 із 45	

ЗМІСТ

сторінка

1. Пояснювальна записка	4
2. РОЗДІЛ I. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ФІЛОСОФІЯ ПРАВА.....	5
3. РОЗДІЛ II. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО.....	8
4. РОЗДІЛ III. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.....	10
5. РОЗДІЛ IV. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО.....	15
6. РОЗДІЛ V. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	17
7. РОЗДІЛ VI. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО.....	19
8. РОЗДІЛ VII. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО.....	24
9. РОЗДІЛ VIII. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО – ВИКОНАВЧЕ ПРАВО.....	31
10. РОЗДІЛ IX. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ТА ОПЕРАТИВНО – РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	34
11. РОЗДІЛ X. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА.....	40
12. РОЗДІЛ XI. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО.....	42

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 4 із 45	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена для кандидатів на вступ в аспірантуру за спеціальністю D8 «Право», D «Бізнес, адміністрування та право» передбачає визначення рівня знань за напрямками професійної діяльності та формування контингенту здобувачів вищої освіти, найбільш здібних до успішного опанування відповідної освітньо-наукової програми рівня «Доктор філософії».

Основу концепції підготовки аспірантів за спеціальністю D8 «Право» складає системність, програмно-цільова спрямованість, націленість на формування високого професіоналізму, уміння вирішувати наукові й практичні завдання на рівні сучасних досягнень юридичної науки.

Програма базується на програмах магістерської підготовки фахівців за юридичною спеціальністю та складається з одинадцяти розділів, що охоплюють теоретичні питання циклів теорія та історія держави і права; філософія права; конституційне право; муніципальне право; цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право; господарське право; господарсько- процесуальне право; трудове право; право соціального забезпечення; земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; кримінальне право та кримінологія; кримінально – виконавче право; кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза та оперативно – розшукова діяльність; судоустрій; прокуратура та адвокатура; міжнародне публічне право; філософія права.

Вступний іспит проходить в усній формі з викладенням членам предметної комісії відповідей на питання екзаменаційного білету.

Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність творчо мислити, вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 5 із 45	

РОЗДІЛ І. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Поняття, сутність та соціальне призначення держави.

Загальні закономірності виникнення держави і права. Порівняльна характеристика первісного ладу і держави. Сутність основних теорій походження держави. Поняття та основні ознаки держави, її функції. Суверенітет держави та його види. Співвідношення державного, національного і народного суверенітету.

Поняття типології: сутність та значимість. Тип держави: поняття, види, їх характеристика. Основні причини зміни типів держави. Сутність держави та її соціальне призначення.

Тема 2. Типи держави, їх загальна характеристика. Державна влада.

Типологія держав. Загальна характеристика типу держави. Відмінність цивілізаційного підходу від формаційного. Деякі наукові концепції сучасної держави. Наукова концепція так званої перехідної державності. Концепція держави «загального благоденства». Теорія «конвергенції». Держави соціальної демократії. Поняття влади. Співвідношення політичної та державної влади, державної влади і держави. Ознаки державної влади. Поняття легітимності. Верховна влада, її особливості.

Тема 3. Форма держави: форма державного правління, державного устрою і політичний режим.

Поняття, форми держави та її складові елементи. Фактори, що обумовлюють різноманітність форм держави. Форма державного правління: поняття, ознаки, види. Монархія: абсолютна, обмежена, конституційна, дуалістична. Фактори, які обумовлюють різноманітність форм правління.

Тема 4. Механізм держави.

Поняття та елементи механізму держави. Апарат держави: поняття, принципи та структура. Поняття, ознаки, механізму держави. Апарат держави, орган держави, інститут держави. Поняття та особливості системи органів державної влади України. Державні організації, установи, підприємства і механізми держави.

Поняття державного апарату, його співвідношення з механізмом держави. Принципи поділу влади, загальна характеристика трьох гілок влади. Особливості функціонування законодавчої, виконавчої і судової влади, їх соціальне призначення.

Тема 5. Загальне вчення про демократію.

Поняття і ознаки демократії. Функції і принципи демократії. Форми та інститути демократії. Основні теорії демократії. Теорія елітарної демократії. Теорія «плюралістичної демократії». Соціалістична теорія демократії. Теорія корпоративної демократії. Теорія «комп'ютерної демократії». Демократія і самоврядування. Демократія як внутрішня форма держави, її поняття, характерні особливості та функції.

Тема 6. Громадянське суспільство.

Поняття громадянського суспільства. Сучасна концепція громадянського суспільства. Зміст та структура громадянського суспільства. Соціальна правова держава: поняття, ознаки, сутність. Особа і держава. Взаємозв'язок правової держави і громадянського суспільства. Перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні.

Тема 7. Сутність і соціальне призначення права.

Основні концепції походження права. Загальна характеристика вчень про природу і соціальне призначення права. Право як історичне явище. Причини, які сприяли виникненню права. Поняття та класифікація соціальних норм. Право і мораль: порівняльна характеристика. Співвідношення держави і права.

Тема 8. Загальне вчення про право.

Поняття і ознаки права. Принципи права, їх загальна характеристика. Загальна характеристика принципу права - виразу міри свободи, рівності і справедливості. Характерні ознаки принципу системності. Формальна визначеність: поняття, характеристика.

Тема 9. Джерела (форми) права.

Поняття джерела (форми) права. Види і загальна характеристика джерел (форм) права. Загальносоціальні джерела права. Спеціально – юридичні джерела права, їх характеристика. Правовий звичай, як санкціонований звичай права. Нормативно-правовий акт. Правовий прецедент - як акт документ, який містить нові норми права. Нормативно - правовий договір. Правова доктрина. Судова та адміністративна практика. Використання джерел права в історії розвитку України.

Тема 10. Норми права в системі соціальних норм регулювання.

Місце норм права в системі соціальних норм. Поняття та ознаки правової норми. Структура норми права. Загальна характеристика гіпотези, як структурного елементу норми права. Форми викладення норми права в статтях нормативно-правового акту. Поняття та характеристика колізійних норм.

Тема 11. Нормативно-правовий акт: поняття, види.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 6 із 45	

Поняття правового акту, його ознаки. Види правових актів за формою виразу. Основні структурні елементи нормативно-правових актів. Відмінності між нормативним актом та іншими правовими актами. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі й за колом осіб. Чинність нормативно-правових актів. Поняття, ознаки закону та їх види.

Тема 12. Поняття та сутність правовідносин як особливого виду соціальних відносин.

Поняття та основні ознаки правових відносин. Зміст правовідносин та їх структура. Суб'єкти правовідносин. Об'єкти правовідносин, їх класифікація. Поняття та значення юридичного та фактичного змісту. Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин. Юридичні факти та їх класифікація. Юридичні дії та події. Фактичний склад: поняття, сутність.

Тема 13. Поняття, механізми та форми реалізації права. Правозастосування.

Сутність, поняття, основні ознаки реалізації права. Основні форми безпосередньої реалізації права. Використання норм права. Виконання приписів норм права. Дотримання норм права. Засоби забезпечення належної реалізації права. Правозастосування як особлива форма реалізації права.. Механізми та основні стадії процесу застосування норм права.

Тема 14. Тлумачення норм права.

Тлумачення правових норм: поняття, суть та необхідність. Способи (методи) тлумачення норм права. Види тлумачення норм права за суб'єктами. Види тлумачення норм права за обсягом їх змісту. Характеристика офіційного тлумачення. Характеристика неофіційного тлумачення. Акти тлумачення (інтерпретаційно-правові акти), їх види та юридична природа.

Тема 15. Правопорушення. Юридична відповідальність.

Поняття та основні ознаки правомірної поведінки. Види правомірної поведінки. Мотивація правомірної поведінки. Загальна характеристика та ознаки правопорушення. Принципи, функції, цілі та завдання юридичної відповідальності. Підстави притягнення особи до юридичної відповідальності.

Тема 16. Правосвідомість і правова культура.

Правосвідомість як особлива форма суспільної свідомості. Поняття, зміст та основні риси правової свідомості. Правова культура: сутність та основні риси, форми прояву в суспільстві. Функції правової культури, їх характеристика. Правова культура у законодавчій та правозастосовчій діяльності. Професійна правова культура.

Тема 17. Поняття, предмет, завдання та методологія філософії права.

Поняття та сутність філософії права. Об'єкт, предмет філософії права, її місце в системі правознавства. Концепції предмету філософії права в історії філософсько-правової думки і сучасній філософській та юридичній літературі. Функції філософії права та її структура. Філософія природного права та юридичного позитивізму. Філософія права та правова філософія в системі права. Взаємозв'язок філософії права і теорії права. Особливості філософського осмислення права. Співвідношення права і закону як основне питання філософії права. Проблематика філософсько-правових досліджень. Філософія права як теорія пізнавальних, соціальних та ціннісних засад права, теорія і логіка пізнання правового буття. Співвідношення філософії права та соціальної філософії. Методологічні проблеми філософії права. Сутність методології права та її рівні. Застосування основних принципів і категорій філософії до права. Статика та динаміка правової реальності. Методологія пізнання права та методологія юридичної практики (правотворчість та правозастосування). Типи праворозуміння. Правовий позитивізм та його характеристики. Природно-правове мислення, його онтологічний аспект. Типологія концепцій природного права. Правовий ідеалізм та правовий нігілізм. Правовий суб'єктивізм. Правовий об'єктивізм і інтерсуб'єктивізм як способи обґрунтування права.

Тема 18. Правова онтологія та правова антропологія. Онтологічна природа права.

Право як особлива реальність. «Широке» і «вузьке» тлумачення правової реальності. Інтегративна концепція правової реальності. Онтологічна підстава права. Людська взаємодія як основа права. Деонтологічний світ та його умови. Природне і позитивне право як основні елементи структурні правової реальності, їх зміст і співвідношення. Природне право як категорія методологічного порядку і природне право як реальний факт соціальної дійсності. Позитивне право як елемент правової реальності. Форми буття права: ідея права, закон, правове життя. Онтологічна сутність основних феноменів права: норм права, правовідносин та правосвідомості. Природа людини і право. Антропологічні підстави правової теорії. Образ людини у праві. Вплив образу людини на образ права. Природа людини і сфера «належного». Культурна зумовленість способу життя людей. Зумовленість права потребами. Трансформація інтересів у праві. Філософія прав і свобод людини. Права людини: негативний і позитивний сенс. Автономне право. Особистість і право. Законодавчий захист людської індивідуальності. Філософське обґрунтування правового статусу людини та громадянина. Інтерсуб'єктивність у праві. Право і мораль: єдність і різність. Право як мінімум моральності. Моральний зміст у нормах права. Морально-правові колізії у професійній діяльності юриста. Філософські аспекти правосуддя.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 7 із 45	

Тема 19. Правова гносеологія та правова аксіологія.

Гносеологія як розділ філософського знання. Основна проблематика, цілі і завдання філософської гносеології. Розуміння сутності гносеологічної науки на різних етапах її розвитку. Структура гносеології права. Три рівня пізнавально-правової методології: загальноправовий, міжгалузевий, галузевий. Національно-психологічні компоненти пізнання права. Метод порівняльного правознавства і гносеологічна проблема співвідношення національного і загальнолюдського в праві. Раціоналізм та ірраціоналізм у пізнанні права як наслідок його об'єктивно-суб'єктивної природи. Проблема істини в праві. Істина як ціль і результат права. Поняття методу права. Цінності в праві і право як цінність. Цінність, оцінка, норма, ідеал. Інструментальна та власна цінність права. Правові цінності і соціальна система. Об'єктивні соціальні цінності і потреби людського буття. Основні форми буття цінностей. Ідеали суспільні і правові. Предметно-втілені цінності. Особистісні, екзистенційні цінності. Свобода як цінність. Право як форма свободи. Справедливість як основна правова цінність і справедливість як міра. Категорії «справедливе» - «несправедливе». Змістовний і формальний аспекти справедливості. «Суб'єктивна» і «об'єктивна» справедливість. Співвідношення правових і моральних цінностей.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ I

1. Акт проголошення незалежності України від 24.08.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>
2. Бурдін М. Ю., Логвиненко І. А., Лазарев В. В. Теорія держави та права у визначеннях та схемах : довідник. Харків: ХНУВС, 2021. 108 с.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р № 55-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
4. Загальна декларація прав людини ООН. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
5. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2020. 568 с.
6. Загальна теорія права : посіб. для підгот. до іспитів за новою програмою / Лук'янов Д. В., Погребняк С. П., Смородинський В. С.; за заг. ред. О. В.Петришина. Харків: Право, 2019. 172 с
7. Каткова Т. Г. Теорія держави і права: навч. посіб. у визначеннях і таблицях. 2-ге вид., допов. Харків: Право, 2020. 96 с.
8. Козюбра М.І. Практична філософія права: Монографія: - К.: «ДУХ І ЛІТЕРА», 2024. 496 с.
9. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права: Підручник. Практикум. Тести: підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 584 с.
11. Сливка С. С., Романова А. С., Коваль І. М. Філософія права: визначники у термінах та сентенціях : навч. посіб. Нац. ун-т «Львівська політехніка»; Навч.-наук. ін-т права, психології та інноваційної освіти. Львів: Растр-7, 2020. 211 с.
12. Стратонов В.М., Кельман М.С. Загальна теорія права: підручник Одеса: Видавничий дім "Тельветика", 2020. 724 с.
13. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.
14. Тетарчук І. В. Теорія держави і права: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: ЦУЛ, 2022. 184 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 8 із 45	

РОЗДІЛ II. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Конституційне право - провідна галузь національного права України

Поняття та предмет галузі конституційного права. Місце та роль конституційного права в системі національного права України. Конституційно-правові норми та їх специфіка. Підстави класифікації конституційно-правових норм. Предмет та система науки конституційного права. Джерела науки конституційного права. Відносини і відповідальність у конституційному праві

Тема 2. Конституція України та її розвиток.

Поняття та предмет конституції. Види конституцій. Основні положення теорії конституції. Риси та юридичні властивості конституції. Охорона конституції. Історія конституційного розвитку України. Основні етапи новітньої конституційної реформи в Україні. Загальна характеристика Конституції України.

Тема 3. Конституційний лад і його закріплення в Конституції України.

Поняття конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України. Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України. Народний суверенітет і його співвідношення з національним і державним суверенітетом.

Тема 4. Основи правового статусу людини і громадянина. Громадянство України. Правове становище іноземців та осіб без громадянства. Статус біженців.

Основи правового статусу людини і громадянина як загальний конституційно-правовий інститут. Громадянство України: поняття та ознаки. Визнання, набуття та припинення громадянства України. Поняття правового статусу іноземців та осіб без громадянства. Правове регулювання перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні. Правовий статус біженців в Україні. Особливості правових статусів особи, що потребують додаткового та тимчасового захисту

Тема 5. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина.

Поняття, природа та риси конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Класифікація конституційних прав та свобод людини і громадянина. Економічні, культурні права і свободи. Особисті права і свободи. Політичні права і свободи. Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина. Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Тема 6. Народне волевиявлення.

Поняття виборів та їх соціальна функція. Види виборів. Виборче право і виборча система. Особливості виборчої системи України. Конституційні принципи виборчого права України. Виборчий процес в Україні: поняття та стадії, законодавче регулювання стадій виборчого процесу. Відповідність за порушення виборчих прав громадян. Принцип вільних виборів та можливість його обмеження.

Тема 7. Референдум в Україні

Поняття та соціальна функція референдуму. Види референдумів. Предмет референдуму. Призначення та проведення референдумів. Організація і проведення всеукраїнського референдуму. Правові наслідки всеукраїнського референдуму.

Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.

Верховна Рада - парламент України. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень

Тема 9. Законодавчий процес в Україні

Сесія Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Комітети і комісії Верховної Ради України: склад, порядок формування, функції та повноваження. Посадові особи Верховної Ради України. Акти Верховної Ради України

Тема 10. Президент України.

Конституційно-правовий статус Президента України. Порядок обрання Президента України. Компетенція Президента України. Конституція України про підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Апарат Президента України. Акти Президента України. Офіс Президента України.

Тема 11. Кабінет Міністрів України

Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України. Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України. Прем'єр-міністр України. Компетенція Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України.

Тема 12. Інші органи виконавчої влади.

Система органів виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи державної виконавчої влади: система, порядок формування, повноваження.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 9 із 45	

Тема 13. Конституційні засади судової влади. Прокуратура.

Поняття судової влади. Конституційні принципи правосуддя. Система судових органів України. Конституційна юрисдикція. Місце Конституційного Суду України в механізмі державної влади. Склад, порядок формування та повноваження Конституційного Суду України. Суди загальної юрисдикції. Спеціалізовані суди. Конституційні основи організації і діяльності прокуратури. Офіс Генерального прокурора України

Тема 14. Територіальний устрій України.

Поняття територіального устрою України. Конституційні принципи територіального устрою. Види територіального устрою. Поняття та система адміністративно-територіального устрою України. Поняття тимчасово окупованої території України, її статус

Тема 15. Конституційні засади місцевого самоврядування.

Поняття та ознаки місцевого самоврядування. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні. Територіальна, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування. Сфера компетенції місцевого самоврядування. Поняття та елементи системи місцевого самоврядування.

Тема 16. Муніципально-правова відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Поняття, ознаки, види муніципально-правової відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Підстави муніципально-правової відповідальності та муніципально-правові санкції. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування перед населенням, державою, фізичними та юридичними особами.

Тема 17. Правове регулювання статусу муніципальних службовців.

Муніципальні службовці: статус, порядок проходження служби, права та обов'язки. Обмеження, пов'язані з прийняттям на службу в органи місцевого самоврядування та проходженням служби. Кадрова політика щодо муніципальної служби.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ II

1. Загальна декларація прав людини URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015.
2. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.
3. Про статус народного депутата: Закон України № 2790-ХІІ від 17 листопада 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 3. С. 17.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України № 280/97-ВР від 21 травня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. С. 170.
5. Про громадянство України: Закон України № 2235-ІІІ від 18 січня 2001 р. /Відомості Верховної Ради України. 2001. № 13. С. 65.
6. Про регламент Верховної Ради України: Закон України № 1861-VI від 10 лютого 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 16–17. С. 134.
7. Про Кабінет Міністрів України: Закон України № 794-VII від 27 лютого 2014 р. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. С. 222.
8. Про прокуратуру: Закон України № 1697-VII від 14 жовтня 2014 р. Відомості Верховної Ради. 2015. № 2–3. ст. 12.
9. Про судоустрій і статус суддів : Закон України № 1402-VIII від 02 червня 2016 р. Відомості Верховної Ради. 2016. № 31. ст. 545.
10. Про Конституційний Суд України: Закон України № 2136-VIII від 13 липня 2017 р. Відомості Верховної Ради. 2017. № 35.ст. 376.
11. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26 січня 2021 року. №1135-ІХ
12. Виборчий кодекс України: Відомості Верховної Ради України. 2020 № 7, № 8, № 9, ст.48.
13. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України № 503/97 від 10 червня 1997 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/503/97>.
14. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іспитів / Ю.Г. Барабаш, Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин та ін. 3-тє вид., переробл. та допов. Х. : Право, 2016. 346 с.
15. Юринець Ю.Л. Конституційне право України : навч. Посібник. Ужгород: ФОП «Бреза», 2014. 368с.
16. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри. Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваіте. 2021. 528 с.
17. Конституційне право України. /М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан / Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти. Одеса. 2020
18. Конституційне право Підручник За загальною редакцією О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків. 2019.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 10 із 45	

РОЗДІЛ III. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕННЯ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття цивільного права та його система.

Поняття цивільного права як галузі права, законодавства, науки та навчальної дисципліни. Предмет цивільно-правового регулювання суспільних відносин. Метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин, його особливості. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Місце цивільного права в системі права України. Співвідношення цивільного права з іншими галузями права.

Тема 2. Цивільне законодавство України.

Загальні засади цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства, їх система. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Співвідношення актів цивільного законодавства і договору. Звичай. Співвідношення загального і спеціального законодавства. Аналогія закону і аналогія права. Правове значення судової практики, роз'яснень вищих судових інстанцій та норм моралі.

Тема 3. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.

Поняття та значення виникнення підстав (юридичних фактів), зміни та припинення цивільних правовідносин. Ознаки юридичних фактів. Юридичний склад. Види юридичного складу. Класифікація юридичних фактів та їх значення. Юридичні дії (правомірні та неправомірні), юридичні акти (правочини, акти судових органів, адміністративні акти) та юридичні вчинки, юридичні події (абсолютні події та відносні події). Виникнення цивільних правовідносин на підставах, що не передбачені цивільним законодавством.

Тема 4. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Умови виконання цивільних обов'язків. Поняття права на захист цивільних прав та інтересів. Види захисту цивільних прав та інтересів. Форми захисту цивільних прав та інтересів. Способи захисту цивільних прав та інтересів.

Тема 5. Фізична особа.

Поняття фізичної особи. Правоздатність фізичної особи, її зміст та види. Цивільна дієздатність фізичних осіб, її зміст та види. Цивільна відповідальність неповнолітньої особи. Надання повної цивільної дієздатності. Обмеження та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, яка була визнана недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою. Індивідуалізація фізичної особи. Акти цивільного стану. Фізична особа-підприємець.

Тема 6. Юридичні особи.

Поняття, ознаки та значення юридичних осіб. Вчення про юридичні особи. Види юридичних осіб. Способи створення юридичної особи. Створення юридичних осіб в залежності від організаційно-правових форм та цілей діяльності. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи. Особисті немайнові права юридичної особи. Філії та представництва юридичної особи. Відповідальність юридичних осіб. Індивідуалізація юридичної особи. Припинення юридичної особи. Правові наслідки припинення юридичної особи. Підприємницькі товариства. Поняття та види господарських товариств. Повне товариство. Командитне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю та товариство з додатковою відповідальністю. Акціонерне товариство. Виробничий кооператив.

Тема 7. Об'єкти цивільних прав.

Поняття і види об'єктів цивільних прав. Вчення про об'єкти цивільних прав. Оборотоzдатність об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та правове значення речей як об'єктів цивільних прав. Тварини як особливі об'єкти цивільних прав. Класифікація речей та її правове значення. Рухомі та нерухомі речі. Речі подільні та неподільні. Споживні та неспоживчі речі. Речі, визначені індивідуальними або родовими ознаками. Головна річ і приналежність. Складові частини речі. Складні речі. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Гроші (грошові кошти). Валютні цінності. Цінні папери. Нематеріальні блага. Результати інтелектуальної, творчої діяльності. Інформація. Особисті немайнові блага.

Тема 8. Правочини.

Поняття, ознаки та значення правочинів. Види правочинів. Правочини односторонні, двосторонні та багатосторонні. Оплатні та безоплатні правочини. Умовні правочини. Консенсуальні та реальні правочини.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 11 із 45	

Каузальні та абстрактні правочини. Фідуціарні та алеаторні правочини. Чинність правочину. Тлумачення змісту правочину та його значення. Правила тлумачення змісту правочину. Поняття та ознаки недійсних правочинів. Порядок та правові наслідки визнання правочину недійсним. Види недійсних правочинів.

Тема 9. Представництво.

Поняття, підстави виникнення та види представництва. Правове значення представництва. Представництво за законом. Комерційне представництво. Представництво за довіреністю. Передоручення. Вчинення правочинів представником. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття, значення та види довіреності. Форма довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреність. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Тема 10. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність.

Поняття строку та терміну, їх значення та види. Місце строків (термінів) у системі юридичних фактів цивільного права. Обчислення строків. Загальні правила про обчислювання строків. Початок та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку. Поняття, сутність та значення позовної давності. Види позовної давності. Обчислення та перебіг позовної давності. Початок перебігу позовної давності. Зупинення та переривання перебігу строків позовної давності. Поняття, підстави та правове значення зупинення та переривання перебігу позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Наслідки спливу позовної давності. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 11. Особисті немайнові права фізичної особи та їх види.

Поняття, ознаки та види особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Зміст особистих немайнових прав. Здійснення особистих немайнових прав. Забезпечення здійснення особистих немайнових прав. Обмеження особистих немайнових прав. Захист особистих немайнових прав. Поновлення порушеного особистого немайнового права. Спростування недостовірної інформації. Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права. Правові наслідки невиконання рішення суду про захист особистого немайнового права. Право фізичної особи, особисте немайнове право якої порушено, на відшкодування шкоди.

Тема 12. Загальні положення про речове право.

Поняття та ознаки речового права. Підстави виникнення речових прав. Об'єкти та суб'єкти речового права. Види речових прав.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Тема 1. Поняття та правова природа шлюбу. Умови укладення шлюбу.

Поняття шлюбу та його ознаки. Конкубінат: історія та сучасність. Право на шлюб. Шлюбний вік. Добровільність шлюбу. Свобода шлюбу та її межі. Перешкоди до укладення шлюбу. Державна реєстрація шлюбу, її правове значення. Заява про реєстрацію шлюбу. Правові наслідки відмови від вступу у шлюб. Час, місце та порядок реєстрації шлюбу.

Тема 2. Особисті немайнові правовідносини подружжя.

Поняття та ознаки особистих немайнових прав подружжя. Види особистих немайнових прав подружжя. Право на материнство. Право на батьківство. Право на повагу до своєї індивідуальності. Право подружжя на фізичний та духовний розвиток. Право на подружнє прізвище. Право подружжя на особисту свободу. Обов'язок турбуватися про сім'ю.

Тема 3. Майнові правовідносини подружжя.

Поняття правового режиму майна. Законний та договірний правові режими майна подружжя. Особиста приватна власність подружжя. Підстави набуття, особливості реалізації права власності на особисте майно подружжям. Спільна сумісна власність подружжя. Презумпція спільності майна. Особливості правового режиму окремих об'єктів. Визначення моменту виникнення права спільної власності подружжя на майно, набуте в шлюбі. Здійснення подружжям права спільної сумісної власності. Правовий режим майна чоловіка та жінки, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою.

Тема 4. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків та дітей.

Поняття та ознаки особистих немайнових прав батьків. Принцип рівності прав та обов'язків батьків щодо дітей, а дітей щодо батьків. Обов'язок батьків забрати дитину з полового будинку. Право дитини на ім'я. Порядок визначення та зміни прізвища, імені та по батькові дитини. Права та обов'язки батьків щодо виховання дітей, захисту їх прав та інтересів. Право батьків на відібрання дитини від інших осіб. Здійснення батьківських прав та виконання батьківських обов'язків. Особливості реалізації прав та виконання обов'язків неповнолітніми батьками. Особливості управління майном дітей. Використання доходу від майна дітей. Підстави виникнення зобов'язань по утриманню батьками дітей та повнолітніх непрацездатних синів,

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування та освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 12 із 45	

дочок. Способи надання утримання. Обставини, які враховуються при визначенні розміру аліментів. Зміна розміру аліментів. Підстави виникнення зобов'язань по утриманню повнолітніми синами, дочками батьків. Визначення розміру аліментів на батьків. Звільнення сина, дочки від обов'язку утримувати матір, батька. Заборгованість за аліментами. Порядок визначення, звільнення від сплати заборгованості. Відповідальність за прострочення сплати аліментів.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Тема 1. Джерела міжнародного приватного права.

Поняття та види джерел міжнародного приватного права. Внутрішньодержавне (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. Міжнародні договори у сфері міжнародного приватного права. Міжнародні звичаї. Судова та арбітражна практика як джерела міжнародного приватного права. Правова доктрина у міжнародному приватному праві. Зближення національного законодавства різних держав. Концепція *lex mercatoria*.

Тема 2. Поняття, структура та види колізійних норм.

Поняття колізійної норми. Структура колізійної норми. Класифікація колізійних норм у міжнародному приватному праві: прості та складні; альтернативні та кумулятивні; імперативні та диспозитивні; односторонні та двосторонні. Колізійні прив'язки (формули прикріплення): асобистий закон фізичної особи (*lex personalis*); асобистий закон юридичної особи (*lex societatis*); закон місця знаходження речі (*lex rei sitae*); закон, обраний особою, що здійснила правочин (*lex voluntatis*); закон місця вчинення акту (*lex loci actus*); закон місця вчинення правопорушення (*lex loci delicti commissi*); закон найбільш тісного зв'язку (*proper law*); закон суду (*lex fori*); закон країни продавця (*lex venditoris*); закон прапора (*lex flagi*); закон місця роботи (*lex loci laboris*).

Тема 3. Правовий статус фізичних осіб у міжнародному приватному праві.

Загальні положення про правові засади регулювання статусу фізичних осіб у міжнародному приватному праві. Колізійні норми національного законодавства України, які застосовуються до визначення правового статусу фізичних осіб. Правосуб'єктність фізичних осіб та правові режими, що надаються їм у міжнародному приватному праві (національний режим, режим найбільшого сприяння, спеціальний режим, недискримінаційний режим). Правовий статус іноземців, апатридів та біпатридів в Україні. Правовий статус громадян України за кордоном. Визнання безвісно відсутнім та оголошення померлим у міжнародному приватному праві.

Тема 4. Правовий статус юридичних осіб та держави у міжнародному приватному праві.

Поняття юридичної особи у міжнародному приватному праві та її асобистий закон. Теорії (критерії) визначення асобистого закону юридичних осіб. Види юридичних осіб в міжнародній практиці. Визнання юридичних осіб. Правовий статус юридичних осіб України за кордоном. Правовий статус іноземних юридичних осіб та іноземних організацій без такого статусу в Україні. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.

Тема 5. Договірні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.

Загальні положення про договірні зобов'язання з іноземним елементом та колізійні норми, що застосовуються до них. Поняття зовнішньоекономічної діяльності, її види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту), його види, форма та зміст. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу (Відень, 1980 р.).

Тема 6. Спадкові відносини в міжнародному приватному праві.

Регулювання спадкових відносин в рамках різних правових систем. Колізійні норми спадкового права в законодавстві України. Спадкування іноземних громадян в Україні. Спадкування громадян України за кордоном.

Тема 7. Шлюбно-сімейні відносини в міжнародному приватному праві.

Загальна характеристика шлюбно-сімейних відносин з іноземним елементом та юридичні факти, що породжують ці відносини. Загальна характеристика джерел регулювання сімейних правовідносин. Колізійні норми законодавства України та міжнародних договорів про надання правової допомоги щодо сімейних правовідносин. Колізійні норми міжнародних договорів про надання правової допомоги та законодавства України щодо усиновлення.

Тема 8. Трудові відносини в міжнародному приватному праві.

Трудові відносини, ускладнені іноземним елементом (міжнародні трудові відносини), та джерела їх правового регулювання. Колізійні прив'язки, що застосовуються до трудових відносин з іноземним елементом. Міжнародні договори України щодо трудових відносин з іноземним елементом та відносин у сфері соціального захисту працівників. Праця іноземних громадян та осіб без громадянства в Україні. Праця громадян України за кордоном. Відшкодування шкоди працівникові за міжнародними договорами України.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 13 із 45	

ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Докази і доказування у цивільному процесі.

Доказування в цивільному судочинстві. Поняття і мета доказування в цивільному процесі. Поняття доказів у цивільній справі. Фактичні дані та засоби доказування. Доказові факти. Поняття предмету доказування. Визначення предмету доказування за конкретними цивільними справами. Обставини, які не підлягають доказуванню. Розподіл між сторонами обов'язку щодо доказування. Роль суду у збиранні доказів. Належність доказів і допустимість засобів доказування. Оцінка доказів. Класифікація доказів: прямі та побічні; первинні та похідні; усні та письмові; особисті та речові. Види засобів доказування. Пояснення сторін і третіх осіб, їх представників. Показання свідків, процесуальний порядок допиту, їх права й обов'язки. Письмові докази, їх види, порядок витребування, їх огляд на місці. Речові докази. Порядок їх подання і зберігання. Огляд на місці. Експертиза в цивільному процесі. Підстави для її проведення. Порядок проведення. Висновки експерта. Процесуальні права й обов'язки експерта. Забезпечення доказів: способи забезпечення доказів, порядок забезпечення доказів, процесуальні документи по забезпеченню доказів. Судові доручення як спосіб забезпечення доказів.

Тема 2. Процесуальні строки. Судові витрати.

Поняття, види та значення процесуальних строків. Порядок їх обчислення. Початок перебігу процесуальних строків. Закінчення, зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків. Наслідки пропущення процесуальних строків. Поняття і види судових витрат у цивільному процесі, їх значення. Судовий збір: поняття, розмір, порядок сплати. Звільнення від сплати судового збору. Ціна позову, порядок її визначення. Витрати, пов'язані з розглядом судової справи. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати. Повернення судового збору та витрат, пов'язаних із розглядом справи. Витрати на правову допомогу. Витрати сторін та їх представників, що пов'язані з явкою до суду. Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів та проведенням судових експертиз. Витрати, пов'язані з проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням та вчиненням інших дій, необхідних для розгляду справи. Розподіл судових витрат між сторонами. Розподіл витрат у разі відмови від позову і укладення мирової угоди.

Тема 3. Позов. Пред'явлення позову.

Поняття і сутність позовного провадження. Позов як процесуальних засіб відкриття провадження у цивільній справі. Поняття позову, його елементи, види позовів. Право на позов і право на пред'явлення позову. Умови пред'явлення позову. Процесуальний порядок пред'явлення позову, процесуальні наслідки його недоотримання. Позовна заява як процесуальна форма виразу позову, її зміст і форма. Об'єднання в позовній заяві кількох вимог, пов'язаних між собою. Порядок виправлення недоліків позовної заяви.

Тема 4. Розгляд справи по суті та його ускладнення.

Поняття і значення стадії судового розгляду справи. Судове засідання як процесуальна форма розгляду і вирішення цивільної справи. Стадії судового розгляду. Ухвалення та оголошення судового рішення в справі. Фіксування судового засідання технічними засобами та журнал судового засідання. Протокол судового засідання. Зауваження до технічного запису та журналу або протоколу судового засідання. Протокол про окремі процесуальні дії. Ускладнення судового розгляду цивільної справи. Перерва судового засідання. Відкладення судом розгляду цивільної справи: порядок оформлення, підстави, строки. Зупинення провадження в справі. Відновлення розгляду справи. Закриття провадження в справі. Залишення заяви без розгляду: підстави, строки, порядок.

Тема 5. Судові рішення. Поняття та види судових рішень у суді першої інстанції. Ухвалення та оголошення судового рішення в справі. Суть і значення судового рішення. Питання, що вирішуються судом при ухваленні рішення. Зміст судового рішення. Вимоги при ухваленні рішення. Визначення порядку виконання судового рішення. негайне виконання судового рішення. Усунення недоліків судового рішення.

Тема 6. Апеляційне провадження.

Суть і значення апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження, строки його реалізації. Ухвали, на які можуть бути подані скарги окремо від рішення суду. Форма і зміст заяви про апеляційне оскарження та апеляційної скарги, порядок їх подання. Порядок прийняття апеляційної скарги до розгляду. Підготовка розгляду справи апеляційним судом. Призначення справи до розгляду в апеляційному суді. Межі та порядок розгляду справи апеляційним судом. Повноваження апеляційного суду. Підстави для відхилення апеляційної скарги і залишення рішення без змін. Підстави для скасування рішення суду першої інстанції і ухвалення нового рішення або зміни рішення. Підстави для скасування рішення із закриттям провадження у справі або залишенням заяви без розгляду. Підстави для скасування рішення суду і передачі справи на новий розгляд. Підстави для відхилення скарги на ухвалу суду першої інстанції або зміни чи скасування ухвали. Ухвала та рішення апеляційного суду, їх зміст, порядок ухвалення, постановлення і проголошення. Порядок розгляду апеляційної скарги, що надійшла до апеляційного суду після закінчення апеляційного розгляду справи. Законна сила рішення і

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 14 із 45	

ухвали апеляційного суду. Окрема ухвала апеляційного суду. Оформлення судових рішень, видача або направлення їх сторонам та іншим особам, які брали участь у справі.

Тема 7. Касаційне провадження.

Суть і значення касаційного провадження. Суди касаційної інстанції. Право касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Форма і зміст касаційної скарги, порядок її подання. Підготовка справи до касаційного розгляду. Попередній розгляд справи. Межі та порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Підстави для відхилення касаційної скарги і залишення рішення без змін. Підстави для скасування рішення і передачі справи на новий розгляд. Підстави для скасування судових рішень і залишення в силі судового рішення, скасованого помилково. Підстави для скасування рішення із закриттям провадження в справі або залишенням заяви без розгляду. Підстави для скасування судових рішень і ухвалення нового рішення або зміни рішення. Підстави для відхилення касаційної скарги на ухвалу суду або її зміни чи скасування. Рішення та ухвала суду касаційної інстанції, їх зміст, порядок ухвалення, постановлення і проголошення. Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи. Законна сила рішення і ухвали суду касаційної інстанції. Окрема ухвала суду касаційної інстанції. Оформлення судових рішень суду касаційної інстанції, видача та направлення їх особам, які беруть участь у справі

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ III

1. Вайцеховська О. Р., Руденко О. В. Міжнародне приватне право: загальна частина: навчально-методичний посібник. Х.: Право, 2023. 256 с.
2. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.
3. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. Є. В. Білоусова, І. В. Яковюка. Харків: Право, 2021. 408 с.
4. Міжнародне приватне право: навчальний посібник / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І. А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 368 с.
5. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
6. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
7. Цивільне право в Україні. Ч. 1. Загальна частина. Підручник. Видання 3-тє / за ред. Шишки І. Р. 2022. 796 с.
8. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-тє, перероб. Харків: Право, 2022. 220 с.
9. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
10. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
11. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. д.ю.н., професора М. М. Ясинка. К.: Алерта, 2023. 860 с.
12. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / за заг. ред. Василюк Н. В., Гулька Б. І., Кота О. О. Київ: «Дакор», 2021. 1028 с.
13. Цивільний процес: навч. посіб. / за заг. ред. В. А. Кройтора; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 336 с.
14. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 412 с.
15. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
16. Фединак Г. С., Фединак Л. С. Міжнародне приватне право: підручник; 8-ме вид., переобл. і допов. К.: Алерта, 2021. 524 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 15 із 45	

РОЗДІЛ IV. ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКО- ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Господарська діяльність як об'єкт правового регулювання

Поняття та характерні риси (ознаки) господарської діяльності. Підприємництво як вид господарської діяльності. Поняття, характерні ознаки, принципи підприємницької діяльності. Її організаційні форми. Види підприємницької діяльності. Заборони та обмеження у підприємницькій діяльності. Дотримання стандартів та кодексів усталеної практики у підприємстві. Некомерційна господарська діяльність. Співвідношення понять “суб'єкти господарювання” та “суб'єкти підприємництва”.

Тема 2. Державне регулювання підприємницької діяльності

Поняття та об'єктивна зумовленість державного регулювання підприємницької діяльності. Державний нагляд і контроль у сфері підприємництва. Ліцензування підприємницької діяльності. Правові засади економічної конкуренції у підприємницькій діяльності. Державна підтримка малого і середнього підприємництва. Дотації, позики, пільгове кредитування, компенсації суб'єктам підприємництва. Державно-приватне партнерство.

Тема 3. Загальні положення про суб'єктів підприємництва

Поняття та класифікація суб'єктів підприємництва. Створення суб'єктів підприємницької діяльності. Правові режими майна суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості діяльності державних та комунальних комерційних підприємств. Особливості діяльності державних акціонерних товариств. Припинення суб'єктів підприємницької діяльності.

Тема 4. Правове регулювання відносин неплатоспроможності боржника (банкрутства)

Поняття неплатоспроможності боржника та банкрутства. Мета, завдання, принципи інституту неплатоспроможності (банкрутства). Учасники у справі про банкрутство. Арбітражний керуючий. Превентивна реструктуризація боржника. Підстави для відкриття провадження у справі про банкрутство. Судові процедури у справі про банкрутство. Наслідки визнання боржника банкрутом. Особливості банкрутства фізичної особи.

Тема 5. Юрисдикція господарських судів та право звернення до господарського суду. Позовне і наказне провадження.

Предметна, суб'єктна, інстанційна, територіальна, виключна юрисдикція господарських судів. Право на звернення до господарського суду. Учасники судового процесу. Вимоги до позовної заяви у господарському судочинстві. Порядок її подання. Забезпечення позову. Докази і доказування. Відкриття провадження у справі. Основні стадії загального позовного провадження у господарському суді 1 інстанції. Особливості спрощеного позовного провадження. Наказне провадження у господарському судочинстві.

Тема 9. Судові рішення

Поняття, види та порядок ухвалення судових рішень у господарському судочинстві. Зміст рішення суду, визначення порядку його виконання. Проголошення рішення, набрання рішенням господарського суду законної сили. Додаткове рішення. Окрема ухвала у господарському судочинстві.

Тема 10. Апеляційне оскарження судових рішень

Право апеляційного оскарження. Апеляційні скарги на ухвали та рішення суду першої інстанції у господарському судочинстві. Порядок подання апеляційної скарги, її форма та зміст у господарському судочинстві. Право на відкликання апеляційної скарги, її доповнення, відмову від неї. Відкриття апеляційного провадження господарським судом. Апеляційний розгляд у господарському судочинстві. Повноваження апеляційного господарського суду.

Тема 11. Касаційне оскарження судових рішень

Право касаційного оскарження у господарському судочинстві. Вимоги до касаційної скарги. Відкриття касаційного провадження Верховним Судом. Порядок касаційного розгляду. Повноваження господарського суду касаційної інстанції. Підстави та порядок передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду у господарському судочинстві.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ IV

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради . 2003. № 40-44. Ст. 356. № 435-IV.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради, 2019, № 19, ст. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 16 із 45	

4. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
5. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993. № 3659-XII. Відомості Верховної Ради . 1993. № 50. Ст. 472.
6. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Відомості Верховної Ради . 2001. № 5-6. Ст. 30.
7. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. Відомості Верховної Ради . 1991. № 49. Ст. 682.
8. Про акціонерні товариства: Закон України від 27 липня 2022 року № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1008>
9. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. Відомості Верховної Ради . 2018. № 13. Ст. 69.
10. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06 2003 № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
11. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. Відомості Верховної Ради . 2001. № 12. Ст. 64.
12. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР. Відомості Верховної Ради . 1996. № 36. Ст.164.
13. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. Відомості Верховної Ради . 1991. № 29. Ст. 377.
14. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII Відомості Верховної Ради 1991. № 47. Ст. 646.
15. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 № 155-IX. Відомості Верховної Ради. 2019. № 48. Ст. 325.
16. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. ВВР. 2015. № 23. Ст. 158.
17. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
18. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003. № 1087-IV. Відомості Верховної Ради . 2004. № 5. Ст. 35.
19. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. Відомості Верховної Ради . 2013. № 19-20. Ст. 190.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 17 із 45	

РОЗДІЛ V. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Поняття, предмет, метод і система трудового права

Трудове право – одна з галузей права України. Предмет трудового права. Суспільні відносини, що входять до предмету трудового права. Індивідуальні трудові відносини. Особливості трудових відносин з державними службовцями, прокурорсько-слідчими працівниками, суддями та деякими іншими працівниками. Трудові відносини за участю працюючих власників. Колективні трудові відносини.

Тема 2. Суб'єкти трудового права

Поняття суб'єкта трудових правовідносин. Працівники як суб'єкти трудових правовідносин. Роботодавці як суб'єкти трудових правовідносин. Трудовий колектив як суб'єкт трудових правовідносин. Професійні спілки та об'єднання роботодавців як суб'єкти трудових правовідносин. Державні органи, які виступають суб'єктами трудового права.

Тема 3. Трудові правовідносини

Поняття трудових правовідносин. Склад та зміст трудових правовідносин. Відмінність трудових правовідносин від цивільних правовідносин, пов'язаних з працею.

Умови виникнення трудових правовідносин. Трудова правоздатність та дієздатність. Правова норма як умова виникнення трудових правовідносин. Юридичний факт у системі умов виникнення трудових правовідносин. Підстави виникнення трудових правовідносин. Трудовий договір як основна підстава виникнення трудових правовідносин.

Тема 4. Колективні договори та угоди

Поняття колективного договору і колективної угоди. Сфера укладення колективних договорів та колективних угод. Сторони колективних договорів та угод. Зміст і дія колективних договорів. Колективні угоди та їх види. Колективні переговори з укладення колективних договорів, угод та вирішення протиріч. Контроль за виконанням і відповідальність за порушення і невиконання колективного договору і угоди.

Тема 5. Міжнародно-правове регулювання праці

Поняття та розвиток міжнародно-правового регулювання праці. Всесвітні міжнародні стандарти праці. Загальна декларація прав людини. Міжнародний Пакт про громадянські та політичні права. Міжнародний Пакт про економічні, соціальні і культурні права. Міжнародна організація праці та її нормотворча діяльність. Конвенції та рекомендації МОП. Європейські міжнародні стандарти праці. Європейська конвенція про права людини та основоположні свободи. Європейська соціальна хартія.

Тема 6. Трудовий договір (поняття, сторони, зміст). Види трудових договорів

Поняття трудового договору та його відмінність від цивільно-правових угод про працю. Сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Загальний порядок прийняття на роботу та юридичне оформлення трудового договору. Випробування при прийнятті на роботу. Види трудового договору.

Тема 7. Порядок укладання, зміни та припинення трудового договору

Порядок укладання трудового договору. Зміна умов трудового договору. Переведення на іншу роботу. Переміщення. Припинення трудового договору. Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору на вимогу профспілкового або іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу. Порядок звільнення з роботи.

Тема 8. Робочий час і час відпочинку

Поняття робочого часу. Гарантії у сфері робочого часу. Види робочого часу. Нормальний, скорочений і неповний робочий час. Режим робочого часу та його види. Режим робочого часу працівника. Режим роботи підприємства. Єдиний режим робочого часу. Індивідуальний режим робочого часу. Види відпусток. Порядок надання відпусток.

Тема 9. Оплата праці

Поняття оплати праці. Структура і функції заробітної плати. Нормування праці. Тарифна система. Системи оплати праці. Преміювання працівників. Доплати і надбавки. Поняття гарантійних та компенсаційних виплат. Гарантійні виплати. Компенсаційні виплати. Обчислення середнього заробітку. Порядок виплати заробітної плати.

Тема 10. Трудова дисципліна

Поняття трудової дисципліни. Методи забезпечення трудової дисципліни. Внутрішній трудовий розпорядок. Основні трудові обов'язки сторін трудового договору. Заохочення у трудовому праві. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни. Поняття дисциплінарного проступку. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування. Громадські заходи стягнення за порушення трудової дисципліни.

Тема 11. Охорона праці та здоров'я працівників на виробництві

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 18 із 45	

Поняття охорони праці. Організація охорони праці працівників на підприємстві. Норми, правила та інструктаж працівників з правил техніки безпеки і виробничої санітарії. Спеціальні правила охорони праці на важких, небезпечних та шкідливих роботах. Охорона праці жінок

Тема 12. Трудові спори

Поняття і види трудових спорів. Індивідуальні трудові спори: поняття, види, причини виникнення та способи вирішення. Органи, які розглядають індивідуальні трудові спори. Порядок розгляду трудових спорів, прийняття рішення комісією по трудових спорах, порядок його виконання та оскарження. Порядок вирішення колективного трудового спору примирною комісією і трудовим арбітражем. Правовий статус посередника. Право на страйк та його реалізація.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ V

1. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/322-08#Text>.
2. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 2. Ст. 4.
3. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.
4. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1.07.1993 № 3356-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 36. Ст. 361.
5. Про оплату праці: Закон України від 25.03.1995 № 108/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 17. Ст. 121.
6. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>
7. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.
8. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 34. Ст. 227.
9. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 № 1045-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 45. Ст. 397.
10. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 № 2862-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 28. Ст. 255.
11. Вавженчук С.Я. Охорона та захист трудових прав працівників: підручник. Харків: Право, 2021. 592 с.
12. Венедіктов С. В. Трудове право України: підручник. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 216 с.
13. Венедіктов В. С. Сучасні проблеми трудового права України: навч. посібник для магістрів та аспірантів (напрямок підготовки 081 «Право»). Харків: Право, 2018. 294 с.
14. Вишновецька С. В. Проблеми трудового права: курс лекцій. Київ: «Видавництво Людмила», 2018. 316 с.
15. Іншин М. І., Щербина В. І. Трудове право України та зарубіжних країн: академічний курс. Загальна та Особлива частини: підручник. Харків: Колегіум, 2018. 1122 с.
16. Рим О. М. Трудове право Європейського Союзу: монографія. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2020. 596 с.
17. Черноус С. М., Тищенко О. В., Мельничук Н. О., Сіроха Д. І. Вибрані розділи трудового права: у схемах і таблицях: навчальний посібник. Київ: «Видавництво Людмила». 2022. 260 с.
18. Щербина В. І. Соцький А. М. Трудове право України: шавчальний посібник. Чернівці: Технодрук, 2022. 192 с.
19. Щербина В. І., Соцький А. М. Трудове право України: підручник. Чернівці: Технодрук. 2021. 552 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 19 із 45	

РОЗДІЛ VI. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Право власності на землю

Поняття та основні ознаки права власності на землю. Земля як об'єкт права власності. Поселенська функція. Економічна функція. Екологічна функція. Суб'єкти права власності на землю. Земельна правоздатність. Земельна дієздатність.

Право приватної власності на землю. Право комунальної власності на землю. Право державної власності на землю. Право власності на землю іноземних громадян, іноземних юридичних осіб та іноземних держав. Право спільної власності на землю.

Зміст права власності на землю, права й обов'язки власників земельних ділянок.

Тема 2. Право землекористування та його види

Поняття і принципи права землекористування. Суб'єкти права землекористування. Об'єкти права землекористування. Підстави та порядок виникнення права землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Порядок та підстави припинення права землекористування. Право постійного користування земельною ділянкою. Право тимчасового користування земельною ділянкою. Право орендного землекористування. Право концесійного землекористування.

Тема 3. Правове забезпечення земельного сервітуту та добросусідства в Україні

Поняття та види земельних сервітутів. Правовий режим земельних сервітутів.

Добросусідство в земельному законодавстві. Передумова існування добросусідських відносин. Порядок спільного використання межових споруд. Підстави для відновлення меж ділянки.

Поняття і види обмежень прав на землю. Обмеження без відшкодування власникам завданих збитків і обмеження з відшкодуванням збитків. Обмеження права володіння. Обмеження права користування. Підстави обмежень прав власності на землю.

Правовий режим зон, які підлягають спеціальній охороні. Охоронні зони. Спеціальні зони. Зони санітарної охорони. Санітарно-захисні зони. Зони особливого режиму використання земель.

Тема 4. Правове регулювання обігу земельних ділянок

Поняття та особливості цивільно-правового обігу земельних ділянок. Класифікація земельного ринку. Спеціальні правила земельно-правових угод.

Види та зміст цивільно-правових угод. Класифікація земельно-правових угод. Вимоги до змісту всіх угод про перехід права власності на земельну ділянку.

Окремі види договорів щодо земельних ділянок. Договір купівлі-продажу земельної ділянки. Правило переважної купівлі. Договір міни земельної ділянки. Договір дарування земельної ділянки.

Правове регулювання застави земельних ділянок. Вимоги, що забезпечуються іпотекою. Особливості спадкування земельних ділянок. Продаж земельних ділянок на конкурентних засадах.

АГРАРНЕ ПРАВО

Тема 1. Правове регулювання використання природних ресурсів в сільському господарстві

Правові форми використання природних ресурсів в сільському господарстві. Правове регулювання водокористування в сільському господарстві. Правове регулювання надрокористування в сільському господарстві. Правове регулювання використання тваринного світу в сільському господарстві. Правове регулювання лісокористування в сільському господарстві.

Тема 2. Правове становище господарських товариств в АПК

Поняття і загальна характеристика правового становища в АПК. Правовий статус сільськогосподарських акціонерних товариств в АПК. Правовий статус сільськогосподарських товариств з обмеженою відповідальністю в АПК. Особливості правового статусу найманих працівників у сільськогосподарських акціонерних та ТОВ. Особливості ліквідації АТ та ТОВ.

Тема 3. Правове становище фермерських господарств

Поняття та загальна характеристика фермерських господарств. Умови і порядок створення та припинення діяльності фермерського господарства. Земельні правовідносини у фермерському господарстві. Майнові правовідносини у фермерському господарстві. Правове регулювання господарської діяльності фермерського господарства.

Тема 4. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств

Поняття та основні ознаки особистого селянського господарства. Правовий режим майна ОСГ. Правовий режим земель ОСГ. Державна підтримка особистих селянських господарств.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 20 із 45	

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Тема 1. Екологічна функція держави. Екологічні права та обов'язки громадян

Екологічна політика України, її принципи, цілі та завдання. Поняття прав громадян у галузі екології, їх види. Способи захисту екологічних прав громадян. Обов'язки громадян у галузі екології, їх види.

Тема 2. Правове регулювання охорони атмосферного повітря

Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання і охорони. Державне управління і контроль у галузі охорони атмосферного повітря та радіаційної безпеки. Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону атмосферного повітря.

Тема 3. Правове забезпечення екологічної безпеки

Юридична природа та види екологічної безпеки. Зміст правовідносин екологічної безпеки, їх особливості. Механізм правового забезпечення екологічної безпеки.

Тема 4. Правове регулювання поводження з відходами виробництва та споживання

Поняття та види відходів. Правовий режим відходів виробництва та споживання. Державне управління і контроль у сфері поводження з відходами виробництва та споживання. Юридична відповідальність у сфері поводження з небезпечними відходами.

Тема 5. Міжнародне екологічне право та Європейське право навколишнього середовища

Поняття і основні юридичні ознаки міжнародного екологічного права. Джерела міжнародного екологічного права. Міжнародно-правове регулювання охорони та використання природних ресурсів і об'єктів навколишнього середовища. Міжнародно-правова відповідальність за екологічні правопорушення. Поняття і система Європейського права навколишнього середовища. Адаптація екологічного законодавства України до Європейського права навколишнього середовища.

ПРИРОДНОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Тема 1. Право власності на природні ресурси в Україні

Поняття та зміст права власності на природні ресурси. Форми права власності на природні ресурси. Суб'єкти та об'єкти права власності на природні ресурси. Форми та методи забезпечення права власності на природні ресурси. Набуття, перехід та припинення права власності на природні ресурси.

Тема 2. Правовий режим використання надр

Загальні положення законодавства України про надра. Право власності на надра в Україні. Види користування надрами. Порядок надання надр у користування. Основні права і обов'язки користувачів надрами. Державне управління і контроль у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр. Відповідальність за порушення законодавства про користування надрами.

Тема 3. Правовий режим використання лісів

Загальні положення лісового законодавства. Право власності на ліси в Україні. Право лісокористування. Публічне управління і контроль у галузі використання, відтворення, охорони та захисту лісів. Плата за використання лісових ресурсів. Юридична відповідальність за порушення лісового законодавства.

Тема 4. Правове регулювання використання тваринного світу

Право використання об'єктів тваринного світу, його форми та види. Управління у галузі використання, відтворення та охорони тваринного світу. Правове регулювання полювання та рибальства. Юридична відповідальність за порушення законодавства про тваринний світ.

Тема 5. Правовий режим використання вод

Води як об'єкт правової охорони та використання. Право власності на води в Україні. Право водокористування, його види. Державне управління і контроль у галузі використання, відтворення та охорони вод. Платежі за спеціальне використання водних ресурсів та користування водами для потреб гідроенергетики та водного транспорту. Юридична відповідальність за порушення водного законодавства.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ VI

- Земельний кодекс України від 25.10.2001 року № 2768-III, Відомості Верховної Ради, 2002, № 3-4, ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення 17.02.2023).
- Кодекс України про надра від 27.07.1994 року № 132/94-ВР. Відомості Верховної Ради, 1994, № 36, ст. 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 17.02.2023).
- Лісовий кодекс України від 21.01.1994 року № 3852-XII. Відомості Верховної Ради, 1994, № 17, ст. 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).
- Водний кодекс України від 06.06.1995 року № 213/95-ВР, Відомості Верховної Ради, 1995, № 24, ст. 189. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 17.02.2023).
- Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI, Відомості Верховної Ради України, 2011, №

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 21 із 45	

48-49, ст.536 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text> (дата звернення 17.02.2023).

6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради. 2003. № 40-44. Ст. 356. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. ВВР Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1123. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення 17.02.2023).

8. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України, 2001, № 25-26, ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 17.02.2023).

9. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. ВВР. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

10. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради, 2019, № 19, ст.74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення 17.02.2023).

11. Податковий кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 17.02.2023).

12. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. № 161-XIV. Відомості Верховної Ради, 1998, № 46-47, ст. 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> (дата звернення 17.02.2023).

13. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 р. № 155-IX. Відомості Верховної Ради, 2019, № 48, ст.325. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-IX#Text> (дата звернення 17.02.2023).

14. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IY. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 39, ст. 349. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

15. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 36, ст.282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

16. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IY. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 45, ст. 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

17. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49. Ст. 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).

18. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI Відомості Верховної Ради України. 2008, № 50-51, ст. 384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text> (дата звернення 17.02.2023).

19. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві: Закон України від 17.10.1990 р. № 400-XII. Відомості Верховної Ради УРСР, 1990, № 45, ст.602. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).

20. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. Відомості Верховної Ради України, 2006, № 31, ст. 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

21. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 21.07.2020 р. № 819-IX. Відомості Верховної Ради, 2020, № 52, ст.497. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#n333> (дата звернення 17.02.2023).

22. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 31-32, ст.263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

23. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 29, ст.232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

24. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 05.06.2003 р. № 899-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 38, ст.314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

25. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16.10.1992 № 2707–XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. – № 50. – Ст. 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).

26. Про відходи : Закон України від 05.03.98 // Офіційний Вісник України. – 1998. – № 13. – Ст. 483. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 17.02.2023).

27. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.91 № 1268–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).

28. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст.315 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> (дата звернення 17.02.2023).

29. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.92 № 2456–XII // Відомості

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПІ 13.04 – 01-2025
		Стор. 22 із 45	

Верховної Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).

30. Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 № 2894–111. Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 14. – Ст. 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text> (дата звернення 17.02.2023).

31. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. № 1908-III. Відомості Верховної Ради України, 2000, № 42, ст.348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14#Text> (дата звернення 17.02.2023).

32. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р. № 162/95-ВР. Відомості Верховної Ради України, 1995, № 21, ст.152 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 17.02.2023).

33. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).

34. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. Відомості Верховної Ради України, 1993, № 4, ст.19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення 17.02.2023).

35. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради, 2018, № 31, ст.241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення 17.02.2023).

36. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.11.2011 р. № 3677-VI. Відомості Верховної Ради України, 2012, № 17, ст.155 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3677-17#Text> (дата звернення 17.02.2023).

37. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003 р. № 486-IV. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 15, ст.107 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/486-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

38. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. Відомості Верховної Ради, 2019, № 16, ст.70 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення 17.02.2023).

39. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 р. № 2806-IV. Відомості Верховної Ради України, 2005, № 48, ст.483 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text> (дата звернення 17.02.2023).

40. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19.05.2011 р. № 3392- VI. Відомості Верховної Ради України, 2011, № 47, ст.532 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3392-17#Text> (дата звернення 17.02.2023).

41. Кузьменко Н.О. Рішення органів місцевого самоврядування в механізмі правового регулювання земельних відносин : монографія. Київ: Алерта, 2018. 264 с.

42. Мироненко В. П. Земельне право України : навчальний посібник. Київ: Алерта, 2018. 350 с.

43. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Земельне право України : навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 238 с.

44. Корнєєв Ю.В. Земельне право України : навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 200 с.

45. Земельне право України : підручник / І.В.Гиренко, З.П. Білошкурська, Л.В. Машковська, О.А. Полішук, І.Г. Коваленко-Чукіна. Під заг. ред. д.ю.н., професора В.І. Курила. Умань. ВПЦ «Візаві». 2019. 712с.

46. Юрченко Е.С. Право сільськогосподарського землекористування в Україні: теоретичні та практичні аспекти : монографія / Е. С. Юрченко. За ред. д-ра юрид. наук Т. О. Коваленко. Київ: Алерта, 2019. 234 с.

47. Петко С.В., Дрозд О.Ю. Дрозд В.Г. Земельні правовідносини в Україні. Актуальне законодавство та судова практика. Київ: ЦУЛ, 2020. 442 с.

48. Земельне право : навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 326 с.

49. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України. Станом на 22.02.2021 р. / Ю.Буглак, В.Галуцько, А.Андрєєв, Р.Батіг, Е.Бабенко, К.Бабік, С.Банах, В.Волинець. Київ, Професіонал, 2021. 932 с.

50. Гиренко І.В. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2021. 804 с.

51. Тетарчук І.В. Аграрне право України : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 244 с.

52. Аграрне право України: навчальний посібник /Т. Є. Харитоновна, Каракаш, Х. А. Григор'єва та ін.; за ред. Т. Є. Харитоновної, Каракаша. Одеса: Юридична література, 2017. 436 с.

53. Аграрне право : підручник / В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій та ін.; за заг. ред. А. М. Статівки. – Вид. 2-ге, змін. Харків : Право, 2019. 416 с.

54. Долинська М.С., Заболотна Н.Я, Марич Х.М. Аграрне право : навчальний посібник. Львів: Навчально

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 23 із 45	

науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехна», 2020. 252 с.

55. Екологічне право в запитаннях та відповідях : навч. посіб. / А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, В. Л. Бредіхіна та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана. Харків : Право, 2017. 208 с.

56. Н.Р. Малишева, М.І. Єрофеев. Науково-практичний коментар до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Харків : Право, 2017. 416 с.

57. Каракаш І. І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси в Україні : монографія. Одеса : Юрид. літ-ра, 2017. 376 с.

58. Екологічне право України. Особлива частина : навч. Посіб. / О.М. Шуміло (кер. авт. кол.), В.А. Зуєв, І.В. Бригадир та ін. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. 432 с.

59. Екологічне право України : навч. посіб. / Н. С. Гавриш та ін.; за ред. проф. І. І. Каракаша, д-ра юрид. наук Т. Є. Харитоновой, канд. юрид. наук А. І. Черемнової ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – 1-е вид. Одеса : Гельветика, 2018. 383 с.

60. І.І. Каракаша, Т.Є. Харитоновой. Природноресурсове право України : навч. Посіб. Одеса : Гельветика, 2018. 566 с.

61. Дейнега М.А. Природноресурсне право : проблеми формування і розвитку: моногр. / за заг. ред. В.М. Єрмоленко. Київ : НУБіП України, 2019. 339 с.

62. Екологічне право: підручник / А.П. Гетьман, Г.В. Анісімова, А. К. Соколова та ін. ; за ред. А.П. Гетьмана. Харків : Право, 2019. 552 с.

63. Баллок Г.І. Екологічне право України: Конспект лекцій у схемах: Загальна і Особлива частини: навч. посібник. Вид. 2-е, виправлене і доповнене Чернівці.: Кондратьєв А.В., 2020. 204с.

64. Екологічне право : навч. посіб. / кол. авт. Резворович К. Р., Юнін О. С., Кірін Р. С. та ін. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 318 с.

65. Демчук Т.І., Борденюк О.В., Шелудяков Р.С. Екологічне право: навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форми навчання . Чернівці, 2021. 100 с.

66. Краснова М.В., Краснова Ю.А. Екологічне право України. Загальна частина: підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 191 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 24 із 45	

РОЗДІЛ VII. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Тема 1. Адміністративне право в правовій системі України

Зміст і обсяг категорії «поняття адміністративного права» та його історико-генетична природа. Предмет і метод адміністративного права. Джерела та принципи адміністративного права. Взаємодія адміністративного права з іншими галузями права.

Тема 2. Виконавча влада, публічне управління та адміністративне право

Поняття публічного управління та його різновиди. Суть, ознаки та принципи державного управління. Виконавча влада: її поняття, ознаки та функції. Співвідношення понять: державне управління, виконавча влада та адміністративне право. Їх зв'язок та розмежування. Напрямки розвитку властивостей виконавчої влади та державного управління відповідно до положень Концепції адміністративної реформи в Україні.

Тема 3. Адміністративна діяльність

Адміністративна діяльність у механізмі публічного управління. Сутність і зміст публічно-адміністративної діяльності. Різновиди публічно-адміністративної діяльності. Зв'язок публічно-адміністративної діяльності та адміністративної процедури. Напрямки формування у законодавстві стандартів публічно-адміністративної діяльності

Тема 4. Складові елементи адміністративної діяльності

Методи адміністративної діяльності. Застосування методів управлінського впливу в адміністративній діяльності. Засоби адміністративної діяльності. Способи адміністративної діяльності. Принципи адм права і адміністративної діяльності. Продукт адміністративної діяльності.

Тема 5. Суб'єкти адміністративного права.

Адміністративно-правовий статус Президента України. Поняття та ознаки органів виконавчої влади. Система органів виконавчої влади та їх правовий статус (Кабінет Міністрів України, центральні та місцеві органи виконавчої влади).

Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права. Громадяни України як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Підприємства, установи, організації як суб'єкти адміністративного права.

Органи місцевого самоврядування як суб'єкт адміністративного права. Основні принципи місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення. Організаційно-правова основа місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

Тема 6. Адміністративно-правове регулювання публічної служби.

Публічна служба в Україні та її законодавче забезпечення. Характеристика державної служби. Принципи державної служби. Адміністративно-правовий статус державного службовця. Служба в органах місцевого самоврядування.

Тема 7. Інститут правових актів публічної адміністрації

Поняття і значення адміністративного акта. Різновиди правових адміністративних актів. Нормативні адміністративні акти. Поняття, зміст та ознаки нормативних адміністративних актів. Різновиди та вимоги до нормативних адміністративних актів. Індивідуальні адміністративні акти. Поняття, зміст та ознаки індивідуальних адміністративних актів. Різновиди та вимоги до індивідуальних адміністративних актів. Поняття адміністративного договору. Укладення адміністративних договорів. Юридич-на природа адміністративних договорів.

Тема 8. Адміністративно-правові режими

Поняття та ознаки адміністративно-правових режимів. Класифікація та види адміністративно-правових режимів. Характеристика спеціальних та особливих адміністративно-правових режимів.

Тема 9. Адміністративний примус

Поняття державного примусу та його різновиди. Кваліфікація заходів адміністративного примусу. Адміністративно – запобіжні заходи. Заходи адміністративного припинення. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (гл. 20 Кодексу про адміністративні правопорушення). Заходи адміністративної відповідальності. Адміністративні стягнення та їх система. Застосування заходів адміністративного примусу у галузі повітряного транспорту.

Тема 10. Основи адміністративного процесу і адміністративної процедури

Адміністративне право: матеріальні, процесуальні та формальні складові. Поняття адміністративного процесу. Зміст та загальні риси адміністративного процесу. Адміністративно–процесуальна діяльність: адміністративно–юрисдикційна та адміністративно–процедурна. Структура адміністративного процесу.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 25 із 45	

Адміністративна процедура як загальний стандарт публічно-адміністративної діяльності. Елементи адміністративного процесу: провадження, стадії, етапи та процесуальні дії. Юрисдикційні процеси. Неюрисдикційні процеси.

Тема 11. Адміністративна відповідальність, її властивості та нормативно-правова основа.

Поняття адміністративної відповідальності та її властивості. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність. Організаційно-правове забезпечення адміністративної відповідальності. Органи, уповноважені встановлювати та застосовувати адміністративну відповідальність. Принципи адміністративної відповідальності. Юридичні та фактичні підстави адміністративної відповідальності. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність. Заходи впливу до неповнолітніх. Особливості адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів.

Тема 12. Адміністративне правопорушення та його юридичний склад. Система адміністративних правопорушень

Поняття адміністративного проступку як різновиду правопорушення і як підстави настання адміністративної відповідальності. Законодавче визначення адміністративного правопорушення (проступку) та його загально-правові ознаки. Поняття юридичного складу адміністративного проступку та його елементи. Предмет адміністративного проступку та його зв'язок з об'єктом. Система адміністративних проступків.

Тема 13. Адміністративні стягнення та їх застосування

Сутність та мета адміністративних стягнень. Їх зв'язок і співвідношення з адміністративною відповідальністю та адміністративним примусом. Система адміністративних стягнень та їх класифікація. Основні і додаткові адміністративні стягнення. Характеристика окремих адміністративних стягнень. Видворення іноземців за межі України як міра адміністративного стягнення. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх (ст. 24-1 Кодекс України про адміністративні правопорушення).

Тема 14. Адміністративна відповідальність за проступки проти громадського порядку

Загальна характеристика системи адміністративних проступків проти громадського порядку. Загально-правова характеристика елементів юридичних складів адміністративних проступків проти громадського порядку, зокрема, об'єкту, об'єктивної сторони, суб'єкту та суб'єктивної сторони цих проступків. Поняття громадського порядку та його складові елементи.

Тема 15. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією

Поняття корупції та корупційних діянь. Суб'єкти корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією. Органи, уповноважені вести боротьбу з корупцією. Відповідальність за корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією, у т.ч. відповідальність за вчинення корупційних діянь.

Тема 16. Провадження в справах про адміністративні правопорушення

Завдання й порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення. Принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення. Заходи процесуального забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення. Адміністративно-процесуальне забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Тема 17. Адміністративне судочинство: загальні положення та поняття. Адміністративна юрисдикція

Система та структура адміністративних судів в Україні. Правове становище суду в адміністративному процесі. Загальна характеристика структури публічно-правового спору, як предмету юрисдикції адміністративних судів. Види публічно-правових спорів, які належать до юрисдикції адміністративних судів.

Тема 18. Учасники судового процесу. Докази в адміністративному судочинстві

Поняття та види юрисдикції адміністративних справ.. Поняття "учасник адміністративного процесу", їх види. Види учасників адміністративного процесу. Підстави участі прокурора в адміністративному процесі. Поняття сторін в адміністративному процесі. Процесуальна співучасть. Процесуальне правонаступництво в адміністративному судочинстві

Тема 19. Позовне провадження

Форма і зміст адміністративного позову. Елементи адміністративного позову. Види адміністративних позовів. Поняття доказів і доказування в адміністративному процесі. Характерні види доказів. Способи збирання доказів та їх процесуальні джерела. Предмет, межі і суб'єкти доказування в адміністративному процесі. Поняття та особливості допиту. Призначення судової експертизи.

Тема 20. Перегляд судових рішень та їх виконання

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 26 із 45	

Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах. Відновлення втраченого судового провадження

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Тема 1. Фінансова діяльність держави.

Фінанси як система відносин. Розмежування фінансів як відносин і фінансів як у сукупності матеріальних важелів. Зміст, ознаки фінансів. Співвідношення фінансів і грошових фондів. Централізовані й децентралізовані грошові фонди.

Зміст публічних фінансів. Державні фінанси та фінанси територіальних громад. Склад публічних фінансів, місце бюджетів у їх системі. Позабюджетні кошти держави й територіальних громад.

Діяльність держави в галузі управління фінансами. Фінансова система, її зміст і структура. Підстави включення складових елементів до фінансової системи держави. Ланки фінансової системи. Бюджетна система. Кредитна система. Державне страхування. Фінанси підприємств.

Тема 2. Правові основи фінансового контролю.

Місце фінансового контролю в державному управлінні рухом публічних грошових коштів. Поняття і значення фінансового контролю. Поняття фінансової дисципліни при здійсненні фінансового контролю.

Види фінансового контролю.

Система контрольних органів у галузі фінансової діяльності. Органи фінансового контролю загальної і спеціальної компетенції. Незалежний фінансовий контроль. Аудиторський контроль. Громадський контроль за здійснення фінансової діяльності.

Тема 3. Юридичний статус державних фінансових органів

Рахункова палата України. Міністерство фінансів України. Державна казначейська служба України. Державна аудиторська служба України. Державна податкова служба України. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Державна служба фінансового моніторингу. Національний банк України.

Тема 4. Юридична відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Відповідальність за порушення фінансового законодавства в системі юридичної відповідальності. Підстави відповідальності за порушення фінансового законодавства. Види відповідальності за порушення фінансового законодавства. Співвідношення відповідальності за порушення фінансового законодавства з іншими видами юридичної відповідальності.

Відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Відповідальність за порушення валютного законодавства. Поняття і склад фінансового, бюджетного і податкового правопорушень. Ознаки порушення фінансового законодавства. Штрафна санкція і пеня.

Тема 5. Бюджетне право і бюджетний устрій України

Місце бюджетного права в системі фінансово-правової галузі. Зв'язок бюджетного права з іншими галузями права. Особливості та зміст бюджетно-правових відносин. Об'єкт бюджетних правовідносин. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Види бюджетних правовідносин. Бюджетна система України. Принципи бюджетної системи України. Зміст принципів бюджетної системи.

Склад бюджетної системи України. Державний бюджет. Місцеві бюджети. Правова форма державного та місцевих бюджетів. Поняття зведеного бюджету. Зведений бюджет України. Місцеві зведені бюджети.

Тема 6. Податкове право. Правові основи податкової системи України.

Податкове право як фінансово-правовий інститут. Місце податкового права в системі України. Особливості структури податково-правового інституту. Податкове законодавство України. Стан і перспективи його систематизації.

Поняття податку, його ознаки і функції. Правовий механізм податку. Основні елементи правового механізму податку. Додаткові елементи правового механізму податку. Додаткові механізми податку. Факультативні елементи правового механізму податку.

Система оподаткування в Україні та її структура. Класифікація податків і зборів (обов'язкових платежів). Співвідношення податку, збору й мита. Підстави їх розмежування.

Адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів). Контролюючі органи та органи стягнення. Податкова звітність.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Тема 1 . Право на інформацію. Право на науково-технічну інформацію. Комерційна таємниця. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 27 із 45	

Сутність та зміст права на інформацію. Право власності на інформацію. Запит як засіб реалізації права на інформацію. Поняття та ознаки науково-технічної інформації. Науково-технічна інформація та її роль у проведенні наукових досліджень. Науково-інформаційна діяльність. Інформаційні ресурси науково-технічної інформації. Правовий режим комерційної таємниці. Охорона комерційної таємниці у трудових відносинах. Правові засади роботи з персональними даними.

Тема 2. Правовий режим державної таємниці. Правовий режим інформації з обмеженим доступом.

Поняття інформації з обмеженим доступом. Види інформації з обмеженим доступом. Місце інформації з обмеженим доступом у діяльності органів державної влади України. Поняття і види інформації, яка може бути віднесена до державної таємниці. Порядок віднесення інформації до державної таємниці. Звід відомостей, що становлять державну таємницю. Процедура надання секретності матеріальним носіям інформації. Охорона державної таємниці. Поняття конфіденційної, службової та таємної інформації. Правовий режим конфіденційної інформації. Поняття та види конфіденційної інформації.

Тема 3. Поняття та види інформаційної діяльності. Правове регулювання електронного документообігу, електронного урядування, телекомунікацій та віртуального середовища Інтернет.

Поняття, основні напрями та види інформаційної діяльності. Суб'єкти та об'єкти інформаційних правовідносин. Державна політика у сфері інформаційної діяльності. Інформаційна діяльність органів державної влади. Поняття системи електронного документообігу. Базові принципи електронного урядування у Європейському Союзі. Принципи електронної демократії, якості державних послуг, доступу до державних послуг, розвиток е-освіченості, приватність і захист даних тощо. Загальний регламент про захист даних. Електронний цифровий підпис. Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернет, визначені національним законодавством. Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет. Національна програма інформатизації. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.

ОСНОВНІ ДжЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ VII

1. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28.06.1996 /Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. – Ст.141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 /Відомості Верховної Ради України - 2005. - № 35-37. - Ст. 446.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Введений в дію Постановою Верховної Ради Української РСР від 07.12.1984 /Відомості Верховної Ради Української РСР - 1984. - додаток до № 51. - Ст. 1122.
4. Митний кодекс України : Закон від 13.03.2012 /Офіційний вісник України. - 2012. - № 32. - Ст. 1175.
5. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022, № 2073-IX. /Офіційний вісник України. від 24.06.2022 - 2022 р., № 49, стор. 13, Ст. 2675
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 /Офіційний вісник України. - 2011. - № 59. - Ст. 2347
7. Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства від 22.07.2000 р. /Дипломатический вестник, 2000. № 8. с. 51-56.
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 /Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. Ст.314.
9. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 /Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.
10. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 /Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.
11. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 року /Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. ст. 650.
12. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 року /Відомості Верховної Ради України. 1993. № 33. ст. 345.
13. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 /Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 47. - Ст. 256.
14. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 /Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 24. - Ст. 170
15. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.05.1999 /Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 20. - Ст. 190.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 28 із 45	

16. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 /Офіційний вісник України. - 2011. - № 83. - Ст. 3014
17. Конституція України: станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
18. Бюджетний кодекс України від 08.лип.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
19. Податковий Кодекс від 02 груд.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
20. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26 січн.1993 р. № 2939-XII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.
21. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21груд.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
22. Про Рахункову палату: Закон України від 02 лип.2015 р. № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.
23. Про Національний банк України: Закон України від 20 трав.1999 р. № 679. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
24. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 трав.1997 р. № 678 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
25. Про місцеві державні адміністрації від 09.04.1999 № 586-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
26. Про страхування: Закон України від 07 бер.1996р. № 85/96-ВР із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
27. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02 бер. 2000 р. № 1533-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>.
28. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23 вер. 1999 р. № 1105-XIV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
29. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг:Закон України від 12 лип. 2001 р. № 2664-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.
30. Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23лют. 2012 р. № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>
31. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09 лип. 2003 р. № 1958-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
32. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09 липн. 2003 р. № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>.
33. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України 06 груд. 2019 р. № 361-IX. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
34. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні:Закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
35. Про банки і банківську діяльність:Закон України від 07 груд. 2000 р. № 121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
36. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 черв. 2018р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.
37. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: Указ Президента України від 23 лист. 2011 р. № 1063/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1063/2011>.
38. Про заходи щодо підвищення ефективності контролю за використанням бюджетних коштів: Указ Президента України від 19 вер. 2000р. № 1074/2000 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074/2000#Text>.
39. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України: Постанова КМУ від 20 серп. 2014 р. № 375. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>.
40. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова КМУ від 15 квіт. 2015 р. № 215. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>.
41. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова КМУ від 3 лют. 2016 .р. № 43. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>
42. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Постанова КМУ від 6 берез. 2019 р. № 227. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
43. Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: Постанова КМУ від 29 липн. 2015 р. № 537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text>.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 29 із 45	

44. Про затвердження Порядку здійснення місцевих запозичень: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лют. 2011 р. № 110 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/110-2011-%D0%BF#Text>.
45. Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудн. 2010 № 1132. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/243925549>.
46. Про затвердження Порядку повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету в разі їх нецільового використання: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 грудн. 2010 р. № 1163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2010-%D0%BF#Text>.
47. Про затвердження порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова КМУ від 28 лют. 2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>
48. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: Постанова Правління НБУ від 12 лист. 2003 р. № 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text>.
49. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг: постанова НБУ 29.07.2022 № 163 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/v0163500-22>.
50. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України № 14 січн. 2011р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>
51. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами: наказ Міністерства фінансів України від 24 груд. 2012 № 1407. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13#Text>
52. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Міністерства фінансів України від 23 серп. 2012 № 938. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12#Text>.
53. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
54. Адміністративне право : підручник / НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»; за заг.ред.: О. Ю. Битяк, В. М. Гарашук, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Х. : Право, 2013. 656 с.
55. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер.авт.кол.). за заг. ред. Ю.П. Битяка. Х. : Право, 2020. 392 с.
56. Адміністративне право України у структурно-логічних схемах (загальна частина) : навч. посібн. / [Т.О. Мацелик, М.В. Коваль, В.Р. Біла та ін.] ; за заг. ред. к.ю.н., доцента Т.О. Мацелик. – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2012. 242 с.
57. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). К: Видавництво «Юридична думка», 2004. 584 с.
58. Адміністративне право України. Т.1. Загальне адміністративне право: навчальний посібник / [В.В. Галунько, В.І. Курило, С.О. Короед, О.Ю. Дрозд, І.В. Гиренко, О.М. Єшук, І.М. Риженко, А.А. Іванишук, Р.Д. Саунін, І.М. Ямкова]; за ред. проф. В.В. Галунька. Херсон: Гринь Д.С., 2015. 272 с.
59. Загальне адміністративне право : підручник за заг. Ред. І.С. Гриценка. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.
60. Адміністративна відповідальність : навчальний посібник. / Заг. ред. Т. О. Коломоець. - К. : Істина, 2011. 184 с.
61. Гончарук С. Т. Адміністративний процес : навчальний посібник / С. Т. Гончарук. - К. : НАУ, 2012. - 184 с.
62. Гончарук С.Т., Гусар О.А., Розум І.О. Адміністративне судочинство: навч. посібник / С.Т. Гончарук, О.А. Гусар, І.О. Розум. – К. : НАУ, 2016. – 226 с.
63. Дисциплінарно-деліктне право : навч. посіб. / Т. О. Коломоець, В. К. Колпаков, М. Ю. Віхляєв та інші.; за ред. Т. О. Коломоець, В. К. Колпакова. К. : Ін Юре, 2016. 464с.
64. Коломоець Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: [монографія]; за ред. В. К. Шкарупи. Запоріжжя: Поліграф, 2014. 403 с.
65. Адміністративне право України / [П. Діхтієвський, Ю. Ващенко, Н. Задирака, В.Пашинський, В.Клинчук та інші] за заг.ред. П. Діхтієвського. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 772 с.
66. Адміністративне право України. Повний курс : підручник; В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с
67. Мельник Р.С., Мосьондз С.О. Адміністративне право України у схемах та коментарях. К.: Юрінком Інтер, 2024, 412 с.
68. Кузьменко О.В. Курс адміністративної відповідальності. Підручник./ за ред. Кузьменко О.В. К.: Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
69. Загальне адміністративне право. Підручник. Бевзенко В.М. та інші. К. : Гельветика, 2023. 688 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 30 із 45	

70. Курс адміністративного права України : підручник / за ред. В .В Коваленко. К. : Юрінком Інтер, 2012. 808 с.
71. Курс адміністративного права України: Підручник. / Колпаков В.К., Кузьменко О.В., Пастух І.Д., Сущенко В.Д. (спец. ред.). К.: Юрінком Інтер, 2012. 780с.
72. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права : монографія. / О. І. Миколенко. Х. : Бурун Книга, 2010. 336 с.
73. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: Навчальний посібник. - К.: Атіка, 2011. – 624 с.
74. О.А. Музика-Стефанчук, Н.Я. Якимчук Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів» АртЕк, 2024.с. 656.
75. Фінансове право України: навчальний посібник / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський. - Львів: СПОЛОМ, 2022.с.394
76. Музика-Стефанчук О.А. Валютне право: підруч. Київ:Видавничий дім АртЕк, 2025.- 416 с.
77. Фінансове право : конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 253 с.
78. Фінансове право // Конспект лекцій. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 57 с.
79. Фінансове право. Підручник/Іванський А.Й..- Київ, Юрінком Інтер,2022,484 с.
80. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.
81. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник.Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.
82. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с.
83. Брижко В. М., Фурашев В.М. Інформаційне право та інформаційне законодавство. 2-ге вид., допов. Харків : Право, 2021. 288 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 31 із 45	

РОЗДІЛ VIII. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Поняття предмет, завдання і система кримінального права. Наука кримінального права

Поняття кримінального права як самостійної галузі права. Ознаки кримінального права та його соціальна обумовленість. Завдання та функції кримінального права. Конституція України та її значення для кримінального права. Кримінальне право і суміжні галузі права: конституційне право, адміністративне право, кримінально-процесуальне, кримінально-виконавче, міжнародне право. Система кримінального права. Загальна й Особлива частини. Поняття й система Загальної частини. Наука кримінального права, її предмет і методи. Завдання науки кримінального права.

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його функції, специфічні риси та значення. Закон про кримінальну відповідальність як джерело кримінального права. Заборона застосування аналогії у кримінальному праві. Структура (будова) Кримінального кодексу України.

Тема 3. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Порядок набрання чинності кримінальним законом. Обставини, внаслідок яких закон про кримінальну відповідальність втрачає чинність. Визначення часу вчинення кримінального правопорушення. Зворотня дія закону про кримінальну відповідальність у часі. Конституція України про зворотню силу закону. Поняття більш м'якого закону про кримінальну відповідальність. Проблема застосування проміжного закону про кримінальну відповідальність.

Тема 4. Кримінальна відповідальність та її підстави

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності, її поняття та ознаки. Форми реалізації кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність і кримінально-правові відносини: суб'єкти, об'єкт і зміст. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність і покарання.

Тема 5. Кримінальне правопорушення і його види

Соціальна природа кримінального правопорушення. Криміналізація й декриміналізація суспільно небезпечних діянь. Поняття кримінального правопорушення. Ознаки кримінального правопорушення. Суспільна небезпечність як матеріальна ознака кримінального правопорушення. Класифікація кримінальних правопорушень за їх тяжкістю. Значення такої класифікації для кримінальної відповідальності та покарання.

Тема 6. Склад кримінального правопорушення та його характеристика

Поняття складу кримінального правопорушення і його значення. Вичерпний перелік складів кримінальних правопорушень в КК України. Співвідношення понять кримінального правопорушення і складу кримінального правопорушення. Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, їх зміст і органічна єдність. Види складів кримінального правопорушення.

Тема 7. Кваліфікація кримінальних правопорушень

Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень. Принципи кваліфікації кримінальних правопорушень. Види та функції кваліфікації кримінальних правопорушень. Значення правильної кваліфікації кримінальних правопорушень. Структура кваліфікації кримінальних правопорушень. Підстави та передумови кваліфікації кримінальних правопорушень. Склад кримінального правопорушення та кваліфікація кримінальних правопорушень.

Тема 8. Об'єкт кримінального правопорушення

Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Значення об'єкта кримінального правопорушення для характеристики суспільної небезпечності кримінального правопорушення і його кваліфікації. Суспільні відносини як об'єкт кримінального правопорушення. Класифікація (види) об'єктів кримінального правопорушення, їх значення. Види безпосереднього об'єкта.

Тема 9. Поняття, значення та характеристика об'єктивної сторони кримінального правопорушення

Поняття об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Ознаки, які характеризують об'єктивну сторону: обов'язкові та факультативні. Значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Тема 10. Суб'єкт кримінального правопорушення

Поняття суб'єкта кримінального правопорушення у кримінальному праві. Види суб'єктів кримінального правопорушення. Загальний суб'єкт кримінального правопорушення та його поняття. Фізична особа як обов'язкова ознака суб'єкта. Проблема визнання юридичних осіб суб'єктами окремих кримінальних правопорушень у науці кримінального права.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 32 із 45	

Тема 11. Поняття і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Вина та її форми

Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення та її значення. Ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення: обов'язкові та факультативні.

Поняття та види помилок у кримінальному праві, їх вплив на кримінальну відповідальність.

Тема 12. Поняття стадій вчинення кримінального правопорушення та їх види

Поняття й види стадій учинення кримінального правопорушення за КК України.

Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення. Закінчене кримінальне правопорушення, його поняття та значення. Момент закінчення кримінальних правопорушень із матеріальним та формальним складом.

Тема 13. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця

Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення, її підстава. Кваліфікація готування та замаху.

Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні. Її поняття та ознаки. Стадії вчинення кримінального правопорушення, на яких можлива добровільна відмова. Правові наслідки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.

Тема 14. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Поняття, ознаки та форми співучасті

Поняття співучасті. Її значення. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Спільність участі декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні кримінального правопорушення. Спільність умислу співучасників. Особливості інтелектуального та вольового моментів умислу співучасників. Питання про можливість одностороннього суб'єктивного зв'язку між співучасниками. Форми співучасті. Питання про форми співучасті в науці кримінального права і в КК України.

Види співучасників. Поняття виконавця та співвиконавця. Організатор кримінального правопорушення. Підбурювач, способи підбурювання. Пособник кримінального правопорушення та його види. Відмежування пособництва від підбурювання. Кримінальна відповідальність співучасників. Підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників. Кваліфікація дій співучасників та їх відповідальність при різних формах співучасті. Особливості відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації.

Тема 15. Множинність кримінальних правопорушень

Поняття множинності кримінальних правопорушень. Соціальна та юридична характеристика множинності кримінальних правопорушень та її значення. Одиничне кримінальне правопорушення як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиничних кримінальних правопорушень: прості та ускладнені одиничні кримінальні правопорушення (триваючі, продовжувані та складні (складові) кримінальні правопорушення). Види множинності кримінальних правопорушень.

Повторність кримінальних правопорушень, її ознаки та значення. Види повторності.

Тема 16. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття передумови та підстави звільнення від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення, його кримінально-правові наслідки. Види звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Поняття широкого каяття, активного сприяння розкриттю кримінального правопорушення, повного відшкодування завданих збитків, усунення заподіяної шкоди. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.

Тема 17. Поняття і мета покарання. Система покарань

Положення статей 28, 41, 43, 61 - 63, 124 Конституції України та їх значення для визначення соціальної природи покарання. Поняття покарання. Ознаки покарання за кримінальним правом. Мета покарання та її визначення у КК. Види мети. Поняття, ознаки й значення системи покарань за кримінальним законом. Порядок розташування видів покарань у системі та його значення. Класифікація видів покарань і її критерії. Основні та додаткові покарання. Особливості їх призначення. Покарання, які можуть призначатися і як основні, і як додаткові. Поняття строкових і безстрокових видів, загальних і спеціальних видів покарань. Відповідальність за ухилення від покарання за КК України.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ VIII

1. Сопілко І.М., Лихова С.Я., Лисько Т.Д. Кримінальне право України: посібник для підготовки до ЗНО (ЄФВВ) для вступу у магістратуру / І.М. Сопілко, С.Я. Лихова, Т.Д. Лисько. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 456с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 33 із 45	

2. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін.; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ: Норма права, 2022. 278 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ: ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
4. Кримінальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / за ред. проф. А.В.Столітнього. К.: Норма права, 2022. 1104 с.
5. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник /В.Я. Тацій,В.І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 768 с.
6. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник: до 215-річчя Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого / [А.О. Байда та ін.]; за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. унт ім. Ярослава Мудрого. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2021. 765 с.
7. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.]; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с
8. Військові кримінальні правопорушення: Розділ XIX Особливої частини Кримінального кодексу України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини, Верховного Суду України, Верховного Суду, апеляційних і місцевих судів. Видання друге / за ред. М. С.Туркота. Київ: Норма права, 2022. 512 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 34 із 45	

РОЗДІЛ IX. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ТА ОПЕРАТИВНО – РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття, система, завдання кримінального процесуального права України.

Зародження, відокремлення від кримінального права і набуття сучасного найменування науки «Кримінальне процесуальне право України», появи і відокремлення від неї криміналістики, теорії ОРД та деяких інших юридичних наук.

Поняття, завдання навчальної дисципліни «Кримінальне процесуальне право України». Кримінальне процесуальне право як галузь права, предмет та метод.

Характеристика дії чинного КПК України у часі, просторі і за колом осіб.

Поняття стадій кримінального процесу, їх система, зміст і завдання. Поняття і зміст кримінально-процесуальних відносин. Поняття кримінально-процесуальних функцій і їх види. Суть і значення кримінально-процесуальних гарантій. Поняття, суть і соціальна цінність кримінально-процесуальної форми.

Джерела кримінального процесуального права.

Тема 2. Засади кримінального провадження.

Принципи верховенство права; законність; рівність перед законом і судом; повага до людської гідності; забезпечення права на свободу та особисту недоторканність; недоторканність житла чи іншого володіння особи; таємниця спілкування; невтручання у приватне життя; недоторканність права власності; презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини; свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї; заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення; забезпечення права на захист; доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень; змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; безпосередність дослідження показань, речей і документів; забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності; публічність; диспозитивність; гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами; розумність строків; мова, якою здійснюється кримінальне провадження.

Тема 3. Суд, сторони, інші учасники кримінального провадження.

Визначення складу суду при розгляді справ судом першої інстанції, в апеляційному та касаційному порядку, а також при перегляді справ за ново виявленими або виключними обставинами. Участь присяжних у кримінальному судочинстві. Визначення територіальної та інстанційної підсудності. Характеристика роботи автоматизованої системи документообігу суду.

Поняття і класифікація суб'єктів кримінального судочинства.

Характеристика процедурного статусу сторони обвинувачення кримінального провадження: прокурора, органа досудового розслідування (керівник та слідчий органу досудового розслідування, оперативні підрозділи), співвідношення та обсяг їх прав та обов'язків.

Загальна характеристика правового статусу сторони захисту кримінального провадження: підозрюваний, обвинувачений, виправданий, засуджений. Захисник, порядок його залучення, права та обов'язки, загальні правила його участі у кримінальному провадженні, підстави його обов'язкової його участі та порядок відмови.

Чинний процедурний статус (права, обов'язки) потерпілого, участь у кримінальному провадженні представника і законного представника потерпілого.

Визначення правового статусу інших учасників кримінального провадження: заявника, цивільного позивача, цивільного відповідача, представника цивільного позивача та цивільного відповідача, законного представника цивільного позивача, свідка, перекладача, експерта, спеціаліста, секретаря судового засідання, судового розпорядника.

Вирішення питання та наслідки відводу судді, слідчого судді, прокурора, слідчого, захисника, представника, спеціаліста, перекладача, експерта, секретаря судового засідання.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 35 із 45	

Тема 4. Докази та їх джерела.

Поняття, основні і додаткові юридичні властивості доказів. Сутність значимості, законності, допустимості та доброякісності кожного окремого доказу та узгодженості і достатності сукупності доказів.

Сутність і ступеневий видовий поділ речових джерел доказів. Ознаки і різновиди особистісних джерел доказів. Стисла характеристика заявника, свідка, потерпілого, переслідуваного, цивільного позивача і відповідача, третіх осіб та їх представників, експерта.

Визначення поняття доказів за КПК України. Розмежування доказів за їх належністю, допустимістю та недопустимістю. Визнання доказів недопустимими. Значення рішень інших судів у питаннях допустимості доказів.

Показання, речові докази, документи і висновки експерта як джерела доказів, правова регламентація роботи з ними.

Тема 5. Доказування в кримінальному провадженні.

Загальна характеристика доказування. Огляд обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Характеристика обов'язку доказування, збирання доказів та оцінки доказів за КПК України.

Мета доказування. Стандарти доказування у контексті практики ЄСПЛ. Процес доказування та його структура. Елементи процесу доказування. Збирання доказів сторонами кримінального провадження. Перевірка доказів. Оцінка доказів. Зміст та основні положення оцінки доказів. Внутрішнє переконання та його роль в оцінці доказів. Вимоги щодо допустимості доказів, що забезпечують реалізацію права на справедливий суд у контексті положень права Конвенції.

Тема 6. Процесуальні строки та процесуальні витрати, відшкодування шкоди.

Форми фіксування кримінального провадження. Протокол. Додатки до протоколів. Підготовка протоколу та додатка. Застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження. Журнал судового засідання. Реєстр матеріалів досудового розслідування. Процесуальні рішення. Поняття повідомлення у кримінальному провадженні. Зміст повідомлення.

Поняття процесуальних строків. Встановлення процесуальних строків прокурором, слідчим суддею, судом. Обчислення процесуальних строків, додержання процесуальних строків. Поновлення процесуального строку. Види процесуальних витрат. Зменшення розміру процесуальних витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат.

Тема 7. Заходи забезпечення кримінального провадження.

Види заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Зміст повістки про виклик. Поважні причини неприбуття особи на виклик. Наслідки неприбуття на виклик. Привід. Клопотання про здійснення приводу. Розгляд клопотання про здійснення приводу. Виконання ухвали про здійснення приводу. Загальні положення накладення грошового стягнення. Клопотання про накладення грошового стягнення. Скасування ухвали про накладення грошового стягнення. Загальні положення тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом та ін.

Загальна характеристика, порядок і строки застосування запобіжних заходів: особистого зобов'язання, застави, особистої поруки та домашнього арешту.

Порядок подання і розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Безпосереднє застосування запобіжного заходу. Порядок зміни запобіжного заходу.

Момент затримання та строки затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Визначення меж законного затримання. Порядок затримання уповноваженою службовою особою.

Тема 8. Загальні положення досудового розслідування.

Порядок прийняття заяв та повідомлень про вчинення кримінального правопорушення та внесення їх до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Підслідність. Підстави об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 36 із 45	

Місце проведення досудового розслідування. Визначення строків досудового розслідування і порядок їх продовження.

Розгляд клопотання під час досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Загальні положення досудового розслідування кримінальних проступків.

Поняття та види слідчих дій. Завдання, підстави і вимоги щодо проведення гласних слідчих (розшукових) дій. Залучення понятих, а також інших осіб.

Тема 9. Слідчі (розшукові) дії.

Слідчі дії: поняття, види та система. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій. Допит. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря у слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи. Пред'явлення особи для впізнання. Пред'явлення речей для впізнання. Пред'явлення трупа для впізнання. Протокол пред'явлення для впізнання. Проведення допиту, впізнання у режимі відео конференції під час досудового розслідування. Проникнення до житла чи іншого володіння особи. Обшук. Ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Огляд. Огляд трупа. Огляд трупа пов'язаний з ексгумацією. Слідчий експеримент. Освідчування особи. Підстави проведення експертизи. Порядок залучення експерта. Отримання зразків для експертизи.

Тема 10. Негласні слідчі (розшукові) дії.

Суб'єкти, підстави, подання і розгляд клопотань з проведення негласних слідчих (розшукові) дії. Строки дії ухвали на дозвіл проведення. Порядок документування ходу і результатів. Заходи щодо захисту отриманої інформації. Використання результатів негласних слідчих дій у доказуванні. Різновиди негласних слідчих розшукових дій: втручання у приватне спілкування та інші негласні слідчі розшукові дії.

Сутність, підстави і різновиди втручання у приватне спілкування: аудіо, відео контроль особи; арешт, огляд і виїмка кореспонденції; зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж і зняття інформації з електронних інформаційних систем. Порядок аудіо-, відео контролю особи. Накладання арешту, огляду і виїмка кореспонденції. Порядок зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Сутність зняття інформації з електронних інформаційних систем. Способи фіксації та збереження отриманої інформації та її дослідження.

Інші види негласних слідчих (розшукових) дій. Порядок обстеження публічно недоступних місць, житла іншого володіння особи. Сутність спостереження за особою, річчю або місцем. Порядок аудіо, відео контроль місця. Сутність контролю за вчиненням правопорушення. Порядок виконання спеціального завдання. Підстави і порядок негласного отримання зразків для порівняльного дослідження. Сутність використання конфіденційного співробітництва.

Тема 11. Повідомлення про підозру.

Випадки повідомлення про підозру. Порядок оформлення та зміст письмового повідомлення. Процедура вручення письмового повідомлення про підозру. Порядок зміни та доповнення повідомлення про підозру.

Тема 12. Зупинення та закінчення досудового розслідування.

Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного. Відновлення досудового розслідування. Загальні положення закінчення досудового розслідування. Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Форми закінчення досудового розслідування: закриття кримінального провадження, звернення до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності, звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. Відкриття матеріалів іншій стороні. Обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування. Загальні положення продовження строку досудового розслідування. Відмова у задоволенні клопотання про продовження строку досудового розслідування. Загальні положення

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 37 із 45	

досудового розслідування кримінальних проступків. Запобіжні заходи під час досудового розслідування кримінальних проступків. Особливості закінчення досудового розслідування кримінальних проступків.

Тема 13. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Сутність і порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора під час досудового розслідування. Строки подання і повернення скарги. Відмова у відкритті провадження.

Порядок і наслідки оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.

Сутність і порядок оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора.

Тема 14. Підсудність та підготовче судове провадження.

Поняття та види підсудності. Підготовче судове провадження. Строки підготовчого судового провадження. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду. Закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними.

Тема 15. Судовий розгляд.

Загальні положення судового розгляду. Строки і загальний порядок судового розгляду. Незмінність складу суду. Запасний суддя. Головуючий. Безпосередність судового розгляду.

Наслідки неприбуття учасників судового провадження. Обов'язки присутніх у залі судового засідання.

Обрання, скасування або заміна запобіжного заходу. Проведення експертизи та необхідних слідчих дій. Об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження. Зупинення судового провадження. Застосування режиму відеоконференції.

Межі судового розгляду. Зміна обвинувачення в суді. Висунення додаткового обвинувачення. Підстави та порядок відмови від підтримання державного обвинувачення. Порядок погодження вказаних змін.

Поняття та процедура судового розгляду. Відкриття судового засідання та оголошення складу суду.

Судові дебати. Останнє слово обвинуваченого. Таємниця наради суддів. Визначення питань, що вирішуються судом при ухваленні вироку.

Порядок проголошення судового рішення. Процедура звільнення обвинуваченого з-під варти. Визначення заходів піклування про неповнолітніх, непрацездатних і збереження майна обвинуваченого. Роз'яснення судового рішення.

Тема 16. Провадження в суді апеляційної інстанції.

Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Реалізація права на апеляційне оскарження. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень. Порядок і строки апеляційного оскарження.

Вимоги до апеляційної скарги. Дії суду після її одержання. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження.

Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду. Заперечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна і доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження. Межі перегляду судом апеляційної інстанції.

Порядок апеляційного розгляду скарги. Письмове апеляційне провадження та можливості ухвалення рішення. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Підстави зміни вироку або ухвали суду.

Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції. Сутність неповноти судового розгляду. Невідповідність висновків суду першої інстанції фактичним обставинам справи. Істотні порушення вимог кримінального процесуального закону. Неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність. Невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого.

Підстави для призначення апеляційною інстанцією нового розгляду в суді першої інстанції. Особливості нового розгляду в суді першої інстанції. Закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції. Зміст ухвали суду апеляційної інстанції.

Вирок, ухвала про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру суду

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 38 із 45	

апеляційної інстанції. Недопустимість погіршення правового становища обвинуваченого. Порядок перевірки ухвал слідчого судді. Повернення матеріалів кримінального провадження.

Тема 17. Провадження в суді касаційної інстанції.

Перелік судових рішень, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Особи, які мають право подати касаційну скаргу. Порядок і строки касаційного оскарження.

Вимоги до касаційної скарги. Порядок відкриття касаційного провадження. Підстави для залишення касаційної скарги без руху або для її повернення.

Сутність підготовки до касаційного розгляду. Подання заперечень на касаційну скаргу.

Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд. Письмове касаційне провадження. Повноваження суду касаційної інстанції. Недопустимість погіршення правового становища виправданого та засудженого. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції.

Новий розгляд справи судом першої або апеляційної інстанції. Закриття кримінального провадження судом касаційної інстанції. Судові рішення суду касаційної інстанції. Зміст ухвали. Повернення матеріалів кримінального провадження.

Тема 18. Особливі порядки кримінального провадження.

Порядок та особливості розгляду справ за ново виявленими обставинами.

Сутність і різновиди особливих порядків кримінального провадження (кримінального провадження на підставі угод) та їх відмінність від особливих порядків суду першої інстанції.

Сутність і підстави кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Особливості відшкодування шкоди потерпілим.

Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Порядок повідомлення про підозру цим категоріям осіб. Особливості притягнення їх до кримінальної відповідальності, затримання, обрання запобіжного заходу та проведення щодо них окремих процесуальних дій. Інформування державних та інших органів чи осіб по даній категорії справ.

Особливості застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності. Підстави для застосування примусових заходів виховного характеру. Особливості досудового розслідування.

Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Особливості досудового розслідування по даній категорії справ. Обставини, які підлягають встановленню по даній категорії справ.

Особливості застосування запобіжних заходів. Порядок проведення психіатричної експертизи. Об'єднання і виділення кримінальних проваджень. Особливості судового розгляду справ про застосування примусових заходів медичного характеру. Винесення ухвали судом.

Сутність кримінального провадження, що пов'язане із дипломатичним імунітетом.

Порядок відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Тема 19. Виконання судових рішень.

Види судових рішень. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма. Зміст ухвали. Види вироків. Зміст вироку. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді. Проголошення судового рішення. Звільнення обвинуваченого з-під варті. Заходи піклування про неповнолітніх, непрацездатних і збереження майна обвинуваченого. Виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні. Роз'яснення судового рішення.

Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Звернення судового рішення до виконання. Відстрочка виконання вироку. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків...Питання, які вирішуються судом після виконання вироку. Зарахування у строк відбування покарання часу перебування засудженого в лікувальній установі.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ IX

1. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України: Підручник. 10-те вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2023. 698 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 39 із 45	

2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: Міжнарод. док. від 4 листопада 1950 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний процес: підручник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. Ч. 1. 492 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар/ За загальною редакцією професора В.М. Тертишника. К.: Юстініан, 2023. 1120 с.
5. Основи кримінального процесу: навч. посіб. / [О. В. Пчеліна, Т. Г. Фоміна, В. В. Романюк, Г. І. Глобенко], за заг. ред. Т. Г. Фоміної; Харків. нац. Ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2023. – 132 с.
6. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, М. А. Макаров, Ю.І. Азаров, С. О. Заїка, О. В. Кубарева, О. В. Римарчук, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, А. В. Форостяний, О. Ю. Хабло. Видання 5-те, переробл. і доповн. Київ, 2020. 497 с.
7. Удалова Л. Особливі порядки кримінального провадження у питаннях і відповідях: навч. посіб./ Л. Удалова, М. Макаров, С. Заїка, А. Форостяний, О. Хабло. Київ: центр навчальної літератури, 2019. 164 с.
8. Черниченко І. В. Особливості тримання під вартою в умовах воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 3. С. 274 – 278.
9. Актуальні питання сучасного кримінального провадження: навч.-метод. посібник/ Л.І. Аркуша, Ю.П. Аленін, О.О. Торбас, В.К. Волошина, Л.М. Гуртієва, А.В. Мурзановська, В.А. Завтур, М.М. Стоянов; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2021. 171 с.
10. Черниченко І. В. Кримінальне провадження щодо юридичної особи: загальна характеристика. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2020. Вип. 62. С. 321.
11. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навч. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Т. Г. Фоміної. – Харків : ХНУВС, 2021. – 300 с.
12. Нікіфорова Т.І. Теорія і практика застосування заходів кримінально-правового характеру: навчальний посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. – 175 с.
13. Кириченко В.Л., Єфімов М.М. Теоретичні та праксеологічні засади кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. / В.Л. Кириченко, М.М. Єфімов. – Дніпро : Видавець Біла К.О., 2022. 449 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 40 із 45	

РОЗДІЛ X. СУДОУСТРІЙ, ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Судова влада в Україні.

Поняття і значення судової влади. Історія становлення судових органів в Україні. Система органів судової влади. Загальні та специфічні ознаки судової влади. Функції судової влади. Судова процедура: загальна характеристика. Форми реалізації судової влади (види судочинства). Принципи судової влади їх система і значення. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Засади організації та правове регулювання діяльності судової влади. Органи, які забезпечують функціонування судової влади. Статус, повноваження та система органів державної судової адміністрації. Нормативно-правові акти з питань судової влади.

Тема 2. Система судоустрою

Поняття суду і судової інстанції. Судова ланка та судова інстанція: поняття та співвідношення. Система принципів побудови судової системи та їх характеристика. Система судоустрою згідно Закону України «Про судоустрій і статус суддів»: місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд. Місце Верховного суду у судовій системі. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції. Повноваження КСУ відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України». Склад і структура КСУ. Процедура розгляду справ у КСУ. Порядок, форма та суб'єкти звернення до КСУ. Проведення в справах у КСУ. Рішення КСУ.

Тема 3. Статус судді.

Порядок призначення та обрання суддів. Права та обов'язки судді. Дисциплінарна відповідальність судді. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Забезпечення судді: суддівська винагорода, відпустка, стаж роботи судді. Статус судді у відставці.

Тема 4. Система прокуратури України та організаційно-правові засади її діяльності

Роль і місце прокуратури в системі органів державної влади. Завдання органів прокуратури. Напрямки діяльності прокуратури. Правові основи організації та діяльності прокуратури. Система прокуратури України та структура її органів. Перехідні положення Конституції України щодо виконання прокуратурою окремих функцій. Роль і місце прокуратури в системі державних органів України. Засади організації та діяльності прокуратури України.

Тема 5. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій

Поняття підтримання публічного обвинувачення як виду діяльності прокурора. Участь прокурора в підготовчому судовому засіданні. Участь прокурора в судовому процесі. Участь прокурора в судових дебатах. Суть і завдання участі прокурора в розгляді кримінальних справ у судах. Акти прокурорського реагування на незаконні і необґрунтовані судові рішення.

Тема 6. Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності. Адвокатське самоврядування

Адвокатура в Україні: правовий статус, завдання та принципи її діяльності на сучасному етапі. Верховенство права, законності, гуманізму, демократизму, добровільності, незалежності та самоврядності, як принципів організації та діяльності адвокатури. Організаційні форми адвокатської діяльності: законодавче врегулювання та практика, що склалась в Україні. Особливості здійснення адвокатської діяльності індивідуально. Адвокатське бюро, як одна з організаційних форм адвокатської діяльності.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ X

1. Адвокатура України : Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара ; за заг. ред. Шалгунової С.А. Дніпро, 2020. 236 с.
2. Судові та правоохоронні органи України : підручник / Дніпро : ДДУВС, 2021. 400 с.
3. Конституція України : станом на 1 січ. 2023 р. / Відомості Верховної ради України. Київ, 2023 р. 141 с.
4. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII. 2016. № 31. 545 с.
5. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. № 2136-VIII. 2017. № 35. 376 с.
6. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтень 2014 р. № 1697-VII. 2015. № 2-3. 12 с.
7. Про Службу безпеки України: Закон України від 25. березня 1992 р. № 2229-XII. 1992. № 27. 382 с.
8. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підручник / Салманова О. Ю., Комзюк А. Т. та ін. / за заг. ред. д-ра юрид.наук, проф. С. М. Гусарова ; Харків, 2020. 508 с.
9. Про Вищу Раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII-ВР. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 41 із 45	

10. Про вищий антикорупційний суд: Закон України від 07 червня 2018 р. №2447-VII. веб-сайт. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>

11. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ, 2022. 656 с.

12. Судові, правоохоронні органи та органи юстиції України : навчальний посібник / А. М. Куліш, Т. А. Кобзева, Є. В. Михайловська. Суми, 2021. 816 с.

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 42 із 45	

РОЗДІЛ XI. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Норми міжнародного права та їх джерела. Статут ООН

Особливості правової норми, її відмінності від інших соціальних норм. Специфіка нормотворчості в міжнародному праві: «узгодження воль» суверенних держав як головна форма нормотворчості в міжнародному праві. Норми міжнародного права, їх класифікація. Формування імперативних норм міжнародного права (норми *jus cogens*): загальновизнаність (норма *ergo omnes*) – як передумова імперативності.

Статут ООН – кодифікована основа сучасного міжнародного правопорядку. Статут Міжнародного суду ООН як невід’ємна складова Статуту ООН. Стаття 103 Статуту ООН про верховенство норм Статуту на іншими договірними нормами. Цілі і принципи Статуту ООН як змістовна основа сучасного міжнародного права.

Тема 2. Право зовнішніх зносин

Дипломатія як базовий рівень міждержавного співробітництва: предмет і зміст «Права зовнішніх зносин». Зв’язок інституту визнання і права зовнішніх зносин. Джерела права зовнішніх зносин. Державні органи, в компетенцію яких входить регулювання зовнішніх зносин. Закордонні органи зовнішніх зносин: представництва і місії.

Тема 3. Право міжнародних договорів

Кодифікація міжнародного права шляхом укладання багатосторонніх міжнародних угод (договорів) як юридична основа сучасного міжнародного правопорядку: поняття і джерела «Права міжнародних договорів». Класифікації міжнародних договорів. Статут ООН як договір вищої юридичної сили стосовно інших міжнародних угод (ст. 103 Статуту). Структура (елементи) міжнародних договорів.

Тема 4. Право міжнародних організацій.

Інституціалізація міждержавних відносин шляхом заснування міжнародних міжурядових установ – як організаційна основа сучасного міжнародного правопорядку: предмет і зміст «Права міжнародних організацій». Джерела права міжнародних організацій.

Історія розвитку інституціалізованих форм міждержавного співробітництва. Особливості регулювання діяльності міжнародних конференцій. Міжнародні адміністративні органи. Ліга націй як перша універсальна система міждержавного співробітництва. Утворення ООН і її системотворчий вплив на міжнародне право і міжнародний правопорядок

Міжнародна правосуб’єктність міжурядових організацій як похідна і функціонально обумовлена. Вищі, виконавчі та інші органи міжнародних організацій. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях

Міжурядові організації поза системою ООН. Особливості діяльності Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) МАГАТЕ і СОТ. Регіональні і субрегіональні організації

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ XI

1. Статут ООН від 26 червня 1945 р. Міжнародні документи. Організація об’єднаних націй (ООН). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
2. Загальна декларація прав Людини від 10 грудня 1948 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. К.: Либідь, 2002. 608 с.
4. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. Том 1. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за ред. В. В. Мицика. Харків, 2019.
5. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. Том 2. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, М.М. Гнатівський та ін.]; за ред. В. В. Мицика. 2-ге вид. Харків, 2020.
6. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. Київ : К. І. С., 2011. 515 с.
7. Міжнародне публічне право: Підручник. 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. К., 2012. 437 с.
8. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики. К., 2002. 344 с.
9. Щокін Ю. В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики. Харків: Право, 2012. 456с.
10. Задорожна С.М. Загальні принципи міжнародного права: еволюція та сучасність. Чернівці, 2019. 360 с.
11. The Oxford Handbook on the Sources of International Law / edited by Samantha Besson and Jean d'Aspremont (2017) - 5th Stacks (call number KZ1275.5 .O94 2017).
12. The Sources of International Law / Hugh Thirlway (2014) - 5th Stacks (call number KZ1279 .T45 2014).

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 43 із 45	

13. On the Foundations and Sources of International Law / edited by Ige F. Dekker and Harry H.G. Post (2003) - 5th Stacks (call number KZ3410 .O5 2003).
14. Sources of International Law / edited by Martti Koskenniemi (2000) - 5th Stacks (call number KZ3410 .S67 2000).
15. Sources of International Law / V.D. Degan (1997) - 5th Stacks (call number KZ1242 .D43 1997).
16. Rethinking the Sources of International Law / by G.J.H. van Hoof (1983) - 5th Stacks (call number KZ1242 .H66 1983).

	Система менеджменту якості. ПРОГРАМА вступного випробування за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»	Шифр документа	СМЯ НАУ П 13.04 – 01-2025
		Стор. 44 із 45	

5. ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань вступного іспиту

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)
Виконання завдання № 1	65
Виконання завдання № 2,3	70
Усього	200

Значення рейтингових оцінок в балах за виконання завдань вступного іспиту та їх критерії

Оцінка	Виконання завдання № 1	Виконання завдання № 2,3
Відмінно	62-65	67-70
Добре	57-61	62-66
Задовільно	31-56	36-61
Незадовільно	0-30	0-35

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Пояснення	
101-200	190-200	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	Вступний іспит складено
	175-189	Добре (В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	101-174	Задовільно (Непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям)	
0-100		Вступний іспит не складено	